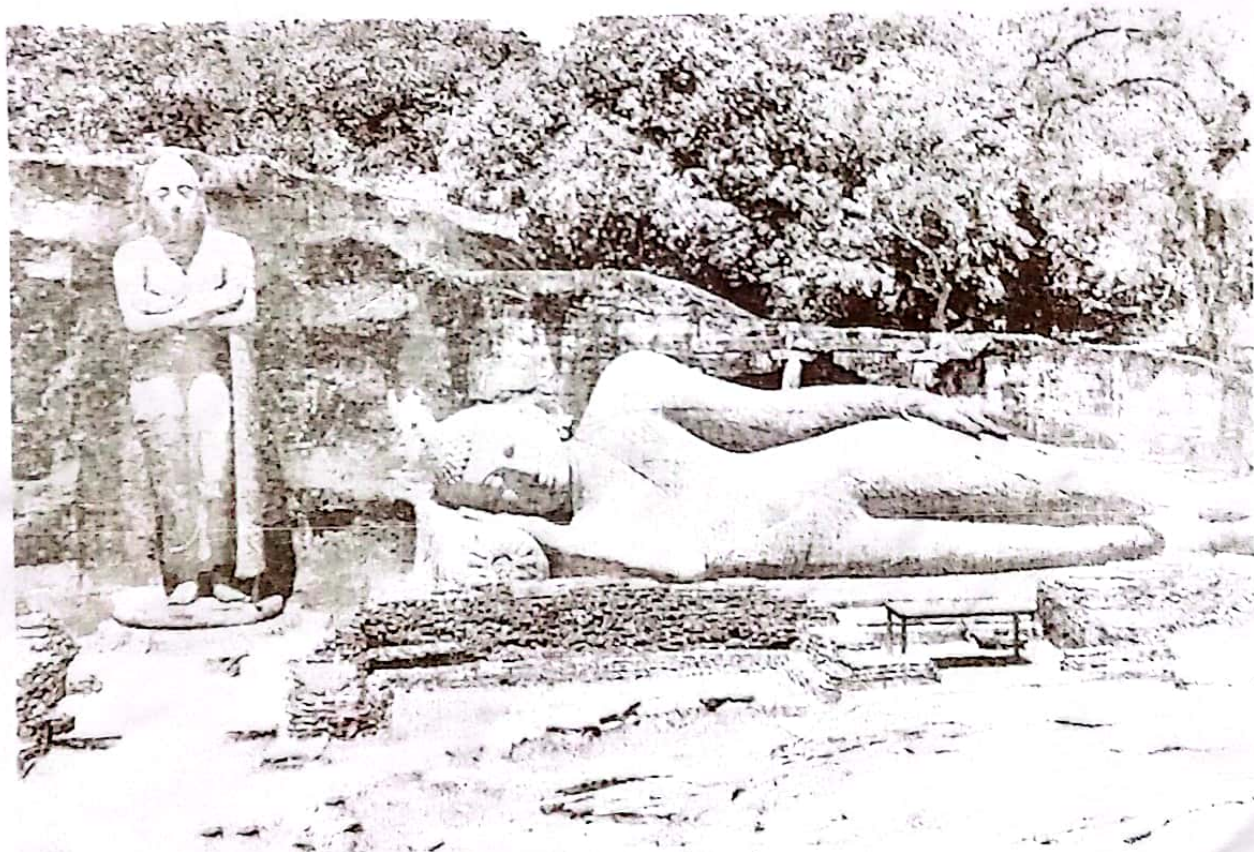

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
අ.කො.ස. (උ.පෙළ) විභාගය - 2022(2023)

45 - බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

පොළොන්නරුවේ ගල් විහාරය

මෙය උත්තරපත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි.
ප්‍රධාන/ සහකාර පරීක්ෂක රැස්වීමේ දී ඉදිරිපත්වන අදහස් අනුව මෙහි වෙනස්කම් කරනු ලැබේ.

අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාගය - 2022 (2023)

45 - බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය

ප්‍රශ්නපත්‍ර ව්‍යුහය

I පත්‍රය - කාලය - පැය 02 කි.

වරණ 05 බැගින් වූ බහුවරණ ප්‍රශ්න 30 කි. ප්‍රශ්න සියල්ලට ම පිළිතුරු සැපයිය යුතුය. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 01 බැගින් මුළු ලකුණු 30 කි.

II පත්‍රය - කාලය - පැය 03 කි.

මෙම ප්‍රශ්නපත්‍රය I හා II වශයෙන් කොටස් දෙකකින් සමන්විත ය.

I කොටස - ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න තුනකි. ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සැපයිය යුතුය. ප්‍රශ්නයක කොටස් පහකි.

- (I) කොටසට ලකුණු 02 කි. (II) කොටසට ලකුණු 03 කි.
 (III) කොටසට ලකුණු 04 කි. (IV) කොටසට ලකුණු 05 කි.
 (V) කොටසට ලකුණු 06 කි. එකතුව ලකුණු 20 කි.

II කොටස - රචනා වර්ගයේ ප්‍රශ්න පහකි. ප්‍රශ්න තුනකට පිළිතුරු සැපයිය යුතුය. ප්‍රශ්නයක කොටස් දෙකකි. එක් කොටසකට ලකුණු 10 බැගින් ලකුණු 20 ක් හිමි වේ.

II පත්‍රය සඳහා මුළු ලකුණු = 100

අවසාන ලකුණු ගණනය කිරීම : I පත්‍රය = 50

II පත්‍රය = 100

අවසාන ලකුණු = $50 + \left[\frac{100}{2} \right] = 100$

උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමේ පොදු ශිල්පීය ක්‍රම

උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමේ හා ලකුණු ලැයිස්තුවල ලකුණු සටහන් කිරීමේ සම්මත ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම අනිවාර්යයෙන් ම කළ යුතුවේ. ඒ සඳහා පහත පරිදි කටයුතු කරන්න.

1. උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමට රතුපාට බෝල් පොයින්ට් පෑනක් පාවිච්චි කරන්න.
2. සෑම උත්තරපත්‍රයකම මුල් පිටුවේ සහකාර පරීක්ෂක සංකේත අංකය සටහන් කරන්න.
ඉලක්කම් ලිවීමේදී පැහැදිලි ඉලක්කමෙන් ලියන්න.
3. ඉලක්කම් ලිවීමේදී වැරදුණු අවස්ථාවක් වේ නම් එය පැහැදිලිව තනි ඉරකින් කපා හැර නැවත ලියා කෙටි අත්සන යොදන්න.
4. එක් එක් ප්‍රශ්නයේ අනු කොටස්වල පිළිතුරු සඳහා හිමි ලකුණු ඒ ඒ කොටස අවසානයේ $\triangle$ ක් තුළ ලියා දක්වන්න. අවසාන ලකුණු ප්‍රශ්න අංකයත් සමඟ $\square$ ක් තුළ, හානි සංඛ්‍යාවක් ලෙස ඇතුළත් කරන්න. ලකුණු සටහන් කිරීම සඳහා පරීක්ෂකවරයාගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ඇති තීරුව භාවිත කරන්න.

උදාහරණ : ප්‍රශ්න අංක 03

(i)		✓	$\triangle$
$\frac{4}{5}$
(ii)		✓	$\triangle$
$\frac{3}{5}$
(iii)		✓	$\triangle$
$\frac{3}{5}$

03	(i)	$\frac{4}{5}$	+	(ii)	$\frac{3}{5}$	+	(iii)	$\frac{3}{5}$	=	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px 10px;">10</td></tr> <tr><td style="padding: 2px 10px;">15</td></tr> </table>	10	15
10												
15												

බහුවරණ උත්තරපත්‍ර : (කවුච් පත්‍රය)

1. අ.පො.ස. (උ.පෙළ) හා තොරතුරු තාක්ෂණ විභාගය සඳහා කවුච් පත්‍ර දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සකසනු ලැබේ. නිවැරදි වරණ කපා ඉවත් කළ සහතික කරන ලද කවුච්පතක් ඔබ වෙත සපයනු ලැබේ. සහතික කළ කවුච් පත්‍රයක් භාවිත කිරීම පරීක්ෂකගේ වගකීම වේ.
2. අනතුරුව උත්තරපත්‍ර හොඳින් පරීක්ෂා කර බලන්න. කිසියම් ප්‍රශ්නයකට එක් පිළිතුරකට වඩා ලකුණු කර ඇත්නම් හෝ එකම පිළිතුරක්වත් ලකුණු කර නැත්නම් හෝ වරණ කැපී යන පරිදි ඉරක් අඳින්න. ඇතැම් විට අයදුම්කරුවන් විසින් මුලින් ලකුණු කර ඇති පිළිතුරක් මකා වෙනත් පිළිතුරක් ලකුණු කර තිබෙන්නට පුළුවන. එසේ මකන ලද අවස්ථාවකදී පැහැදිලිව මකා නොමැති නම් මකන ලද වරණය මත ද ඉරක් අඳින්න.
3. කවුච් පත්‍රය උත්තරපත්‍රය මත නිවැරදිව තබන්න. නිවැරදි පිළිතුර ✓ ලකුණකින් ද, වැරදි පිළිතුර 0 ලකුණකින් ද වරණ මත ලකුණු කරන්න. නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව ඒ ඒ වරණ තීරයට පහළින් ලියා දක්වන්න. අනතුරුව එම සංඛ්‍යා එකතු කර මුළු නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව අදාළ කොටුව තුළ ලියන්න.

ව්‍යුහගත රචනා හා රචනා උත්තරපත්‍ර :

1. අයදුම්කරුවන් විසින් උත්තරපත්‍රයේ හිස්ව තබා ඇති පිටු හරහා රේඛාවක් ඇඳ කපා හරින්න. වැරදි හෝ නුසුදුසු පිළිතුරු යටින් ඉරි අඳින්න. ලකුණු දිය හැකි ස්ථානවල හරි ලකුණු යෙදීමෙන් එය පෙන්වන්න.
2. ලකුණු සටහන් කිරීමේදී ඕවර්ලන්ඩ් කඩදාසියේ දකුණු පස තීරය යොදා ගත යුතු වේ.
3. සෑම ප්‍රශ්නයකටම දෙන මුළු ලකුණු උත්තරපත්‍රයේ මුල් පිටුවේ ඇති අදාළ කොටුව තුළ ප්‍රශ්න අංකය ඉදිරියෙන් අංක දෙකකින් ලියා දක්වන්න. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් අනුව ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීම කළ යුතුවේ. සියලු ම උත්තර ලකුණු කර ලකුණු මුල් පිටුවේ සටහන් කරන්න. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස්වලට පටහැනිව වැඩි ප්‍රශ්න ගණනකට පිළිතුරු ලියා ඇත්නම් අඩු ලකුණු සහිත පිළිතුරු කපා ඉවත් කරන්න.
4. පරීක්ෂාකාරීව මුළු ලකුණු ගණන එකතු කොට මුල් පිටුවේ නියමිත ස්ථානයේ ලියන්න. උත්තරපත්‍රයේ සෑම උත්තරයකටම දී ඇති ලකුණු ගණන උත්තරපත්‍රයේ පිටු පෙරළමින් නැවත එකතු කරන්න. එම ලකුණු ඔබ විසින් මුල් පිටුවේ එකතුව ලෙස සටහන් කර ඇති මුළු ලකුණට සමාන දැයි නැවත පරීක්ෂා කර බලන්න.

ලකුණු ලැයිස්තු සකස් කිරීම :

සියලු ම විෂයන්හි අවසාන ලකුණු ඇගයීම් මණ්ඩලය තුළදී ගණනය කරනු නොලැබේ. එබැවින් එක් එක් පත්‍රයට අදාළ අවසාන ලකුණු වෙන වෙනම ලකුණු ලැයිස්තුවලට ඇතුළත් කළ යුතු ය. I පත්‍රය සඳහා බහුවරණ පිළිතුරු පත්‍රයක් පමණක් ඇති විට ලකුණු ලැයිස්තුවට ලකුණු ඇතුළත් කිරීමෙන් පසු අකුරෙන් ලියන්න. අනෙකුත් උත්තරපත්‍ර සඳහා විස්තර ලකුණු ඇතුළත් කරන්න.

AL/2023(2023)/45-S-I

අයිතිවාසිකම් ඇති බව ප්‍රකාශ කෙරේ / All Rights Reserved

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka
 Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සාමාන්‍ය පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2022 (2023)
සාමාන්‍ය බුද්ධාගම පාඨමාලා (උසස් පෙළ) විභාගය, 2022 (2023)
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2022 (2023)

බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය I
බුද්ධාගම පාඨමාලා I
Buddhist Civilization I

45 S I

පැය දෙකයි
இரண்டு மணித்தியாலம்
Two hours

උපදෙස්:

- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * පිළිතුරු පත්‍රයේ නිශ්චිත ස්ථානයේ ඔබේ විභාග අංකය ලියන්න.
- * පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කිහිපයක් පිළිපදින්න.
- * 1 සිට 50 කෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් හිමැරේ හෝ ඉහතම හැදෑරෙන පිළිතුරු තෝරාගෙන එය පිළිතුරු පත්‍රයේ දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

1. බුද්ධාගමික භාෂණයේ සනසුම් සිටි ගාථාවලින් අතුරින් 'මරණීය' මතු සත්ත්වයාගේ පැවැත්මක් නැතැ'යි ඉගැන්වුණේ,

- (1) මුරුණ කස්සප ය.
- (2) පඤ්ච කච්චායන ය.
- (3) අජිත කේතකම්බල ය.
- (4) මක්ඛලී ගෝසාල ය.
- (5) නිගණ්ඨකානදුක්ඛ ය.

2. පහත දැක්වෙන්නේ බුද්ධාගමික භාෂණයේ ආගමික විශ්වාස පිළිබඳ ප්‍රකාශ කිහිපයකි.

- A - ඊශ්වර නිර්මාණවාදය ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ සිටම දැඩිව මුල් බැලගෙන පැවතුණි.
- B - 'අකිරියා ව්‍යාකාසි' යනුවෙන් අකිරියවාදී ඉගැන්වීමක් ඉදිරිපත් කළේ මුරුණ කස්සප විසිනි.
- C - ඉන්ද්‍රභීලයන් සේ ස්ථිර වූ පට්ඨ, ආපෝ, කේතෝ, වායෝ, සුඛ, දුක්ඛ සහ ජීව යන සත්ත කාපවාදයන් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ පඤ්ච කච්චායන විසිනි.
- D - වාසුඛාම සංවරය පෞරාණික සම්ප්‍රදායට අයත් ඉගැන්වීමකි.
- E - මුනිවාරද සං භික්ෂු පිළිතුරු හොඳී සිටීම සංගමවාදයේ එක් ලක්ෂණයකි.

ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් නිවැරදි වන්නේ,

- (1) A සහ B පමණි.
- (2) A සහ C පමණි.
- (3) A, B සහ C පමණි.
- (4) A, B, C සහ D පමණි.
- (5) A, B, C, D සහ E සහ සියල්ල ම ය.

3. බුද්ධාගමික භාෂණයේ වාණිජාකරණය සහ තානාප්නාකරණය මුල් කොට ගෙන ඇති වූ සමාජ හා ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා බලපාන ලද එක් ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස හඳුනාගත හැක්කේ,

- (1) දේව නිර්මාණවාදය පදනම් කරගත් මුත්තං ඉගැන්වීම් මගින් හඳුන්වාදුන් ස්වධර්ම සංකල්පය මැනවින් ක්‍රියාත්මක වීමයි.
- (2) වහල් සේවයට එරෙහිව කුල භික්ෂූන්ගේ නැගී සිටීමයි.
- (3) මුත්තං සම්ප්‍රදාය විසින් සාම්ප්‍රදායික මුත්තං ඉගැන්වීම් දැඩි ලෙස විවේචනය කරනු ලැබීමයි.
- (4) නව සිවුවර පක්ෂියන් මිහි වී වෙළඳපොළ පදනම් කරගෙන ආර්ථිකය කළමනාකරණය කිරීමයි.
- (5) මත්තං කාන්තා අනුච්ඡිකා මලාවන් රාජ්‍ය, අපල්ලැසි කුඩා රාජ්‍යයන් යටත් කොට ගෙන පාලන ප්‍රදේශ පුළුල් කර ගැනීමයි.

4. පහත සඳහන් ප්‍රකාශ කිහිපය නිවැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

- (1) අත් දීම මුත්තං වර්ණයට අයත් ස්වධර්මයක් නොවී ය.
- (2) සාමිකර්මය පිළිබඳ වගකීම පැවරී තිබුණේ ක්ෂත්‍රියයන්ට ය.
- (3) තානාප්න ආශ්‍රමයේදී ත්‍රිවිද අධ්‍යයනය අනිවාර්ය විය.
- (4) මුත්තං, ක්ෂත්‍රිය, පෞරාණික යන වර්ණ කුහරණ යාග කිරීමේ අයිතිය තිබුණි.
- (5) ආදායමක් අවස්ථාවලදී ක්ෂත්‍රියයන්ට මුත්තං ස්වධර්මවල නිරත වීමට අවසර තිබුණි.

AL/2022(2023)/45/S-I

- 2 -

5. "රාජ හටයන් පැවිදි නොකළ යුතුය" යන ව්‍යාකෘති තිබිය යුතුය. මෙයින් වැඩිම ප්‍රමාණයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් පෙන්වා දෙන්නා වන්නේ රජුගේ ඉල්ලීමකට අනුව ය.

- (1) සේනියා බිම්බසාර (2) පස්තැටි කොසොල් (3) අජායක
(4) උදේන (5) වණ්ඩප්පේරා

6. පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අවධානයෙන් කියවන්න.

A - බුද්ධකාලීන මහා රාජ්‍යය හිමිකරුට ආදි පරවත පහතින් වට වී පිහිටීම නිසා 'හිරිබද' නමින් ප්‍රකට විය.

B - උදේන රජු බුද්ධකාලීන වත්ස රාජ්‍යයේ පාලකයා විය.

C - මහා කවිවාන තෙරුන්ගෙන් බණ අසා වණ්ඩප්පේරා රජු තෙරුවන් සරණ ගියේ ය.

D - වජ්‍රී රාජ්‍යයේ ගණනක්තු පාලන ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක විය.

E - බුදුරජාණන් වහන්සේ දහනව වසක් කෝසල රාජ්‍යයේ වැඩ විසූහ.

ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් නිවැරදි වන්නේ,

- (1) A සහ B පමණි. (2) A සහ C පමණි. (3) A, B සහ C පමණි.
(4) A, B, C සහ D පමණි. (5) A, B, C, D සහ E යන සියල්ල ම ය.

7. ඇදහිය හැකි කවරා ඇති උපාසිකාවන්ගෙන් අග්‍රස්ථානය ලැබූ සොළොස් වසරක් තිස්සේ ගෘහස්ථ බ්‍රහ්මචරියාව ආරක්ෂා කළා ය.

- (1) බෙලා (2) උප්පලවණ්ණා (3) විශාඛාව
(4) බන්ධුල මල්ලිකාව (5) නකුල මාතාව

8. බුද්ධකාලීන මහ තෙරුන් වහන්සේලා කිහිප නමක් හා සම්බන්ධ ප්‍රකාශ පහක් පහත දැක්වේ.

A - සතර ඉටියව්වෙන් තොරව වර්ග වඩා රහත් විය.

B - අවබෝධ ගන්විය ඇති හික්ෂුන් අතර අගතනතුර ලැබීය.

C - ගැඹුරු දහම් කරුණු සරල ලෙස විස්තර කිරීමේ හැකියාව පැවතියේ ය.

D - බහුශ්‍රැත හික්ෂුන් අතර අගතනතුර ලැබීය.

E - පිරිනිවන් පැමිණීමේ පෙර තම මැණියන් සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටුවීය.

ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් ආනන්ද මහරහතන් වහන්සේගේ චරිතය සම්බන්ධ තොරතුරු පමණක් අන්තර්ගත වරණය තෝරන්න.

- (1) A, B සහ C (2) A, B සහ D (3) A, B සහ E (4) B, C සහ D (5) B, C සහ E

9. "බුදුරජාණන් වහන්සේ අපේ මාතාව වෘක්කයාගේ පිටුණු මලයි. ඒ මල පිපෙන්නේ අසීමිත ලක්ෂ සංඛ්‍යාත වසර ගණනාවකට පසුව ය. එයින් වහනය වන ප්‍රඥා සුගන්ධයෙන් ඇද හැලෙන දයාව නමැති මහා මකරන්දයෙන් ලෝකය පිරෙයි."

ඉහත ප්‍රකාශය කවරෙකු විසින් සිදු කරන ලද්දක් ද?

- (1) මහාවාරිය ලක්ෂ්මී නරසු
(2) එඩ්වින් ආර්නෝල්ඩ්
(3) මහාවාරිය මැක්ස් මුලර්
(4) බර්ට්න්ඩ් රසල්
(5) ඇල්බට් අයින්ස්ටයින්

10. කුන් ලොව තතු ලෙසට
දැනගෙන නොදන් දනහට
දෙසුයෙන් නියම කොට

යනාදි පද්‍යයෙන් විස්තර වන බුදුගුණය කුමක් ද?

- (1) සුගත (2) සම්මාසම්බුද්ධ (3) ලෝකවිදු
(4) හගවා (5) විජ්ජාවරණ සම්පන්න

11. සංඝාදර්ශී රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳව ඉතා වැදගත් තොරතුරු අඩංගු 'වත්කවත්තිසිංහයාද' සූත්‍රයට අනුව සකස් කළ මාසික විසින් කමිස සභාව පනවනු ලබනු ලබන රාජ්‍ය පාලනයන්ට දෙනු ලබන උපදෙස් වන්නේ,
 - (1) පසුබිම්ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ රාජ්‍ය පාලනය සිදු කළයුතු බවයි.
 - (2) දිවුලකම් පිළිබඳ දැක්මේ ක්‍රියා කළයුතු බවයි.
 - (3) සිය රාජ්‍යයන්හි අපරාධ මර්දනය පිණිස කටයුතු කළයුතු බවයි.
 - (4) විශ්වවිද්‍යාල රාජ්‍යය වනාහි පියාගෙන් පුතුට උරුම වන දායාදයක් නොවන බවයි.
 - (5) සකස් කළ පිටපත් සහ සම්පත් මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවට දැනුම් රැකවරණය සැලසිය යුතු බවයි.
12. "අමිහාකං සාලිකං හාහං අනුප්පදස්සාමි" යනුවෙන් දැක්වෙන්නේ,
 - (1) ධන සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ ඉගැන්වීමකි.
 - (2) පාලකයා විසින් ජනතාව විෂයයෙහි ඉටු කළයුතු වගකීමකි.
 - (3) හමාපතිකයකු විසින් සමාජය වෙත ඉටු කළයුතු වගකීමකි.
 - (4) ජනතාව විසින් රජයට ඉටු කළයුතු වගකීමකි.
 - (5) ධනෝපායනය පිළිබඳ ඉගැන්වීමකි.
13. දුර්වික්ෂ ආදී ආපදාපත්ත අවස්ථා කරණ සෞඛ්‍ය ගෙන ජනතාව දුක් පීඩාවලට පත්ව ඇති අවස්ථාවල පාලක පක්ෂය විසින් ජනතාව මත බදු බර නොපැවරිය යුතු බව අවධාරණය කරන ඉගැන්වීම ඇතුළත් වන්නේ,
 - (1) අග්‍රායුධ සූත්‍රයේ ය.
 - (2) වත්කවත්තිසිංහයාද සූත්‍රයේ ය.
 - (3) මහා පරිත්තිසිංහයාද සූත්‍රයේ ය.
 - (4) අධිමිත්ත සූත්‍රයේ ය.
 - (5) කුටදත්ත සූත්‍රයේ ය.
14. දැනුම් පාලකයකු තුළ පිහිටිය යුතු ගුණධර්ම දහයක් ජාත්‍ය පාළියේ දැක්වෙන අතර, ඒවා දසරාජ ධර්ම නමින් හැඳින්වේ. පාලකයා අගතිනම් නොවී අවංකවම ක්‍රියා කළයුතු වීමත්, මහජනයාගේ දුක් පීඩාවන් පිළිබඳ සංවේදීව කටයුතු කළයුතු වීමත් එම දස රාජධර්මවලින් දෙකකි. එම රාජධර්ම දෙක ඇතුළත් වරණය කුමක් ද?

(1) ඉවසීම - මෘදුක	(2) ක්‍රෝධ නොතිරීම - සාප්ප
(3) පරිත්‍යාගය - සෘජුව	(4) සෘජුව - මෘදුක
(5) අවිහිංසාව - මෘදුක	
15. කවර හෝ පාලක කන්ත්‍රයක් පරිහානියට පත්වීමට බලපාන ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස මට්ටුනොවුනට වෙස්දනා කර ගනිමින් සම්මිය බිඳ වැටෙන සේ ක්‍රියා කිරීම හඳුන්වා දිය හැකි ය. යහපත් රාජ්‍ය පාලනයෙහි ශ්‍රී සම්මිය කටයුතු කිරීමේ වැදගත්කම බොද්ධ දේශපාලන දර්ශනය තුළ අවධාරණය කොට ඇත. මෙම ඉගැන්වීම ඇතුළත් බොද්ධ රාජ්‍ය පාලන මූලධර්මය නමින් හැඳින්වේ.

(1) දස සක්විතිවත්	(2) සතර අගතියෙන් වැළකීම
(3) දස රාජධර්ම	(4) පසුව සීලය
(5) සජ්ජ අපරිහානිය ධර්ම	
16. නිදහසේ ජීවත්වීමේ අයිතිය, සුරක්ෂිතව දේපළ තබා ගැනීමේ අයිතිය හා නිරවුල් පවුල් ජීවිතයක් ගත කිරීමේ අයිතිය සුරක්ෂා කර දීමට දිරිදෙන ඉගැන්වීම් ඇතුළත් බොද්ධ සදාචාර ධර්මය හැඳින්වෙන්නේ,

(1) පසුව සීලය නමිනි.	(2) නීති ගරුකත්වය නමිනි.
(3) සිවු බම විහරණ නමිනි.	(4) සමාජ සහජීවනය නමිනි.
(5) ලෝක පාලක ධර්ම නමිනි.	
17. විශසකට කඩ ඇණය මෙන් සමාජයේ යහපැවැත්ම උදෙසා උපයෝගී වන බොද්ධ සදාචාරමය මූලධර්මයක් ලෙස සිගාලෝවාද සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන්නේ,

(1) සතර කර්මක්ලේෂ ය.	(2) සතර සංග්‍රහ වස්තු ය.
(3) සතර චුත්ත විහරණ ය.	(4) සතර අගතියෙන් තොරවීම ය.
(5) සතර සතිපට්ඨානය ය.	

[හතරවැනි පිටුව බලන්න

18. "කැටපතකින් තමාම තම සිරුර නිරීක්ෂණය කරන්නා සේ තම කායික, වාචික, මානසික ක්‍රියා ප්‍රකාශවන්නා කළ යුතු ය." අම්බලවිටික රාහුලෝවාද සූත්‍රයේ අන්තර්වේන මෙම ධර්මෝපදේශයෙන් සලකා වැරදි ක්‍රියාවන්ගෙන් අත්විදීමට උපදෙස් ලැබේ.

- (1) තමාට සිදුවන හානිය
- (2) අනුන්ට සිදුවන හානිය
- (3) තමා හා අනුන් යන උභය පක්ෂයට සිදුවන හානිය
- (4) මෙලොව පරලොව කැවීමට සිදුවන බව
- (5) ලෝභ, දෝෂ, මෝහ වැඩිවන බව

19. සිංහලෝවාද සූත්‍රාගත 'ඡ අපාය මුඛ' හෙවත් භෝග විනාශ වීමේ ආරවු සයට අයත් නොවන්නේ,

- (1) ස්ත්‍රීන්ට ලොල්වීමයි.
- (2) සුරාවට ලොල්වීමයි.
- (3) සුදුවට ලොල්වීමයි.
- (4) පාපමිත්‍ර සේවනයයි.
- (5) අලසබවයි.

20. වෘත්තපථේ සූත්‍රයේ දැක්වෙන පරිදි සමපත් පරිභෝජනයෙහිලා අපද්ධමාරික හෙවත් බොහෝ සම්පත් සිබියැත් නොසා නොබි මිය යන හිත පරිභෝජනයත්, උදුම්බරබාදික හෙවත් දිගු, එළු කන්නා සේ සිදු කරනු ලබන විනාශකාරී අධිපරිභෝජනයත් බුදුසමය බැහැර කරයි. එහිලා සමපත් පරිභෝජනය හා කළමනාකරණය පිළිබඳ බුදු සමයේ නිර්දේශය ලෙස හඳුනාගත හැක්කේ,

- (1) මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවයි.
- (2) සම්මා ආජීවයයි.
- (3) පඤ්ච බලි සංකල්පයයි.
- (4) සමජවිකතාවයි.
- (5) භෝග සුබයයි.

21. "සිත්කලු වූ වෘත්තයෝ පිටුණු මල් ඇත්තාහු හාත්පස සියලු දිශාවන්හි සුවඳ හමත් පරණලා හැර පල ගැනීමට ලං වූවාහු ය. විරයන් වහන්ස, මෙයින් නික්ම යාමට කල්වෙයි."

ථෙර භාෂා පාලියේ එන මෙම පාරිසරික වර්ණනාව සිදු කරන ලද්දේ,

- (1) සංකිච්ච හිමියන් විසිනි.
- (2) වංගික හිමියන් විසිනි.
- (3) සප්පක හිමියන් විසිනි.
- (4) වනවච්ඡ හිමියන් විසිනි.
- (5) කාළදාසි හිමියන් විසිනි.

22. මල්පල උයන් වවන්තෝ වෙත් ද

වන වගා කොට දෙන්නෝ වෙත් ද

ඒ දඬු පාලම් කරවන්නෝ වෙත් ද

පැන් හල්, පැන් පොතුණු ආවාස ඉදි කොට දෙත් ද

මේ ආදී පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතු සිදු කරන අයට ලැබෙන ආනිසංඝ ලෙස සංයුක්ත නිකාය වනරෝප සූත්‍රයේ දක්වා ඇත්තේ,

- (1) දෙලොව සතුටුවන බවයි.
- (2) නිවනින් සැනසීම උදාවන බවයි.
- (3) දිවා රැ පිං වැඩෙන බවයි.
- (4) පරලොව සුගතිගෙහි උපදින බවයි.
- (5) සිහි මුළාවීමකින් තොරව කළුරිය කරන බවයි.

23. ධන සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ සිංහලෝවාද සූත්‍රාගත උපදේශය මගින් බුදුසමය, නිර්දේශ කොට ඇත්තේ උපයන ලද සම්පත් කොටස් හතරකට බෙදා පරිහරණය කළ යුතු බව ය. ඒ අනුව චන්ද්‍ර සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) දෙකොටසක් පරිභෝජනයටත්, ආයෝජනයට හා සංරක්ෂණයට එක් කොටස බැගිනුත් යෙදවිය යුතු බවයි.
- (2) දෙකොටසක් සංරක්ෂණයටත්, පරිභෝජනයට හා ආයෝජනයට එක් කොටස බැගිනුත් යෙදවිය යුතු බවයි.
- (3) දෙකොටසක් ආයෝජනයට වෙන් කොට, අය-වැය සමච්ඡිතව පවත්වා ගෙන යා යුතු බවයි.
- (4) ආයෝජනයට සහ සංරක්ෂණයට මෙන්ම මහණ බමුණන්ට දන්දීම ආදී පරලොව හිත පිණිස ද කොටසක් වෙන් කළ යුතු බවයි.
- (5) දෙකොටසක් ආයෝජනයටත්, පරිභෝජනයට හා සංරක්ෂණයට එක් කොටස බැගිනුත් යෙදවිය යුතු බවයි.

AL/2022(2023)/45/S-I

- 5 -

24. 'සමාජික අයිතිවාසිකම්' යන වචනපද ගාරා බැහැරයේ අර්ථය වනුයේ,
- (1) බොහෝ කිසිත්කා සත්‍යයෙන් දිනිය යුතු ය, යන්නයි.
 - (2) බොහෝ කිසිත්කා විශ්වාස කළ නොහැකි ය, යන්නයි.
 - (3) සත්‍යය කවදා හෝ ජය ගනියි, යන්නයි.
 - (4) සත්‍යයෙන් මිස අසත්‍යයෙන් කිසිවක් දිනිය නොහැකි ය, යන්නයි.
 - (5) සත්‍යයෙන් සුභතියට ද බොහෝවෙන් දුභතියට ද පමුණුවියි, යන්නයි.
25. මංගල සුභයෙහි සඳහන් වන 'බාහුසවිම' යන්නෙහි අර්ථය කුමක් ද?
- (1) සැමවිටම සත්‍යවාදී වීම
 - (2) වතුරාරිය සත්‍යය දැකීම
 - (3) බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති බව
 - (4) ශිල්පයෙහි දක්ෂ බව
 - (5) යහපත් පැවතුම් ඇති බව
26. 'ධම්මකාමෝ හවං හෝති' යනු 'ධර්මය තැමති තැනැත්තා දියුණු වේ' යන අර්ථයයි. මෙම ප්‍රකාශය ඇතුළත් වන සූත්‍රය කුමක් ද?
- (1) මහාමංගල (2) සිහාලෝවාද (3) ව්‍යාග්ගපජ්ජ (4) පරාභව (5) වසල
27. බුදුරජාණන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන්ගේ දක්ෂතා සඳහාගෙන ඒවා ඇගයීමට ලක් කළහ. අගනතුරු ප්‍රදානය ඊට උදාහරණයක් ලෙස දැක්විය හැකි ය. ඒ අනුව ඒ ඒ ක්ෂේත්‍රවල සුවිශේෂ හැකියාවන් ඇති ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවන් වෙත අගනතුරු ප්‍රදානය කිරීමෙන් ප්‍රදර්ශනය වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ,
- (1) නමැයිලි ගුණයයි. (2) මහාකරුණාවයි.
 - (3) විශිෂ්ට ශාස්තෘත්වයයි. (4) අනභිමානී බවයි.
 - (5) යථාවාදී තරාකාරී බවයි.
28. ධුතංගධාරීන් අතර අග්‍ර වූයේ මහරහතන් වහන්සේ ය.
- (1) මහාකාශ්‍යප (2) අනුරුද්ධ (3) කොණ්ඩඤ්ඤ
 - (4) උපාලි (5) මහාකව්චාන
29. ප්‍රේෂණවස්තු ප්‍රදේශයට වැඩම කොට ඥාති වර්ගයා ඇතුළු ප්‍රදේශවාසීන් සසුන්ගත කිරීමට කටයුතු කළේ,
- (1) සැරිපුත් හිමියන් ය.
 - (2) මුහුදුන් හිමියන් ය.
 - (3) පුණ්ණමත්තානිපුත්ත හිමියන් ය.
 - (4) මහාකාශ්‍යප හිමියන් ය.
 - (5) කොණ්ඩඤ්ඤ හිමියන් ය.
30. පුරම ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නොසැලකිය හැකි කාරුණ කුමක් ද?
- (1) බුද්ධානුබුද්ධත්වය පද වෙනස් නොකිරීමට තීරණය කිරීම
 - (2) ධර්ම විනය ශාස්තෘත්වයෙහිලා සැලකීමට තීරණය කිරීම
 - (3) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනා කරන ලද ධර්මය නිකාය පහක් යටතේ සංග්‍රහ කිරීම
 - (4) හික්ෂු-හික්ෂුණි විනය, ග්‍රන්ථ පහක් යටතේ සංග්‍රහ කිරීම
 - (5) ධර්ම විනය සුරක්ෂිත කිරීමේ වගකීම ස්වයංප්‍රයත්නය පරම්පරා වෙත පැවරීම
31. වජ්‍රපුත්තක හික්ෂුන් විසින් යස හිමියන්ට පටිසාරණිය හා උක්ඛෙපනිය කරම සිදුකොට දඬුවම් පනවන ලද්දේ,
- (1) දස වස්තු විනය විරෝධී බව පැවසීම හේතුවෙනි.
 - (2) කාලාශෝක රජුට වජ්‍රපුත්තක හික්ෂුන්ගේ විනය විරෝධී ක්‍රියා දැනුම් දීම හේතුවෙනි.
 - (3) හික්ෂුන්ට මුදල් නොදෙන ලෙස විශාලා මහනුවර වැසියන් දැනුවත් කිරීම හේතුවෙනි.
 - (4) මුදල් සම්මාදම් කිරීමට විරුද්ධ වීම හේතුවෙනි.
 - (5) වජ්‍රපුත්තක හික්ෂුන්ට ඊරේහිට සංඝයාට වෝදනා ඉදිරිපත් කිරීම හේතුවෙනි.

[හසවැනි පිටුව බලන්න

32. අශෝක රජතුමා විසින් කිසියම් නිශ්චිත කටයුත්තක් සඳහා ඇමතිවරයෙකු පත් කොට හික්මුත් හමුවට පිටත්කර හරින ලද බවත්, එම ඇමතිවරයා විසින් තම උත්සාහය අසාර්ථක වීම නිසා හික්මුත් ඝාතනය කළ බවත් ඓතිහාසික වාර්තාවල සඳහන් වේ. අශෝක රජතුමා විසින් මෙම ඇමතිවරයා පත් කරන ලද්දේ,

- (1) හික්මුත් විනය කර්ම නොකිරීමට හේතු සොයා බැලීමටයි.
- (2) විනය සම්බන්ධයෙන් හික්මුත් අතර පැවති වාද-විවාද සමරයට පත් කිරීමටයි.
- (3) හික්මුත්ගේ විනය විරෝධී කටයුතු පාලනය කිරීමටයි.
- (4) හික්මුත් ධර්ම විනය වැරදි ලෙස අර්ථකථනය කිරීමට හේතු සොයා බැලීමටයි.
- (5) හික්මාකාමී හික්මුත්ගේ කටයුතුවලට බාධා කළ අවිනයවාදීන් මැඩ පැවැත්වීමටයි.

33. මිනිස් ඝාතන හේතුවෙන් කම්පාවට පත් වූ අශෝක රජු දිග්විජය ප්‍රතිපත්තිය හැර දමා ධර්මවිජය ප්‍රතිපත්තිය අනුමතය කිරීමට පෙළඹුණු බව සඳහන් වන ගිරි ලිපිය කුමක් ද?

- (1) මජ්ඣිම (2) ගිරිනාරි (3) කාල්සි (4) හාබා (5) බ්‍රහ්මදර්

34. කණිෂ්ඨ රජතුමා විසින් බුදුසමයේ චිරස්ථිතිය පිණිස සිදු කරන ලද සේවාවන් තුනක් පහත සඳහන් ප්‍රකාශවල අන්තර්ගත වේ.

- A - සිවුවන ධර්ම සංගායනාවට අනුග්‍රහ දැක්වීම
- B - දුසිල් හික්මුත් සසුනෙන් තොරව භාසන ශෝධනයක් සිදු කිරීමට පියවර ගැනීම
- C - ධර්මය තහවුරුවල ලියා ලෙඟලමය මඤ්චුසාවක බහා එය නිදන්කොට මහාසෑයක් ඉදි කිරීම
- D - කාසිවලට බුදුරුව ඇතුළත් කිරීම
- E - ධර්ම මහාමාත්‍යවරුන් පත්කොට භාරතය තුළ හා භාරතයෙන් පිටත ධර්ම ප්‍රචාරයට කටයුතු කිරීම

නිවැරදි ප්‍රකාශ තුන ඇතුළත් වරණය කුමක් ද?

- (1) A, B සහ C (2) A, C සහ D (3) B, C සහ D (4) B, D සහ E (5) C, D සහ E

35. පුරාණ භාරතීය අධ්‍යාපන ආයතන තුළ ක්‍රියාත්මක වූ ඉගෙනුම් ක්‍රම ගිල්ප පහක් පහත දැක්වේ.

- A - විවාද ක්‍රමය
- B - සාකච්ඡා ක්‍රමය
- C - පැවරුම් ක්‍රමය
- D - දේශනා ක්‍රමය
- E - සම්මන්ත්‍රණ ක්‍රමය

මෙම ඉගෙනුම් ක්‍රම ගිල්ප අතුරින් තාලන්දා විශ්වවිද්‍යාලයේ භාවිත වූ ඉගෙනුම් ක්‍රම ගිල්ප ඇතුළත් වරණය තෝරන්න.

- (1) A, B සහ C (2) A, B සහ D (3) A, C සහ E (4) B, C සහ D (5) B, C සහ E

36. ප්‍රාග් බෞද්ධ ලක්දිව පැවති ආගමික ඇදහිලි හා විශ්වාසවලට ගරු කළ පණ්ඩිතාභය රජතුමා සිය ගෙ උයන තුළම දෙවොලක් ඉදිකර දුන්නේ,

- (1) කාලවේල යක්ෂයාට ය.
- (2) විත්තරාජ යක්ෂයාට ය.
- (3) වළවාමුවි යක්ෂණියාට ය.
- (4) පශ්චිම රාජනී යක්ෂණියාට ය.
- (5) මහේජ යක්ෂයාට ය.

37. අනුරාධපුර යුගයේ මහාවිහාරයේ හා අභයගිරියේ වැඩි සිටි හික්මුත්ගේ ශාසනික සේවා කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- A - ස්වාභාවික විපත් සමයන්හිදී පවා දිවි පරදුවට තබා බුදුදහම ආරක්ෂා කිරීම.
- B - ත්‍රිපිටකය ඉන්ද්‍රාගුරු කිරීමෙහිලා පුරෝගාමී වීම
- C - නව ශාසනික ප්‍රවණතා පිළිබඳ අවදියෙන් සිට ප්‍රගතිශීලීව කටයුතු කිරීම
- D - අටුවා ඉන්ද්‍ර සම්පාදනයෙහිලා පුරෝගාමී මෙහෙවරක් ඉටු කිරීම
- E - නව ආගමික සංකල්ප හඳුන්වා දෙමින් ආගමික භක්තිය වැඩි දියුණු කිරීමට පුරෝගාමීව කටයුතු කිරීම

ඉහත ශාසනික සේවා අතුරින් අභයගිරි සම්ප්‍රදායට වඩාත් අදාළ වන ශාසනික සේවා දෙක ඇතුළත් වරණය කුමක් ද?

- (1) A සහ B (2) B සහ C (3) C සහ D (4) C සහ E (5) D සහ E

[හත්වැනි පිටුව බලන්න

38. පැරණි ලක්දිව රාජ්‍ය පාලනය හා බුද්දහම සම්බන්ධව පවතින දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතුරින් අයත් ප්‍රකාශ තෝරන්න.
- (1) මාග්ගික පූජකයින් සතුව පැවති පුරෝගිත තනතුරේ වගකීම් බෞද්ධ භික්ෂුවට හිමි විය.
 - (2) ඇතැම් අයුරුවල රජවරුන්ගේ ශාසනික ප්‍රදානයන් හේතුවෙන් ගෙන ගිය ලාංකේය සංඝ සමාජය තුළ බෞද්ධ ඇති විය.
 - (3) විලාශම්බා රජු හා ඔහුගේ සෙනෙවියන් අතර ඇති වූ ගැටුම තුළින් කල මහානිසස් හිමිගේ මැදිහත් වීමෙන් සමර්පකව පත් විය.
 - (4) භික්ෂූන්ගේ මැදිහත් වීමෙන් ඔවුන්ට හිමි ලාභිකත්වය එය අහිමි කොට ඉල්ලාපිත අභිෂේක කරවිය.
 - (5) දුටුගැමුණු රජු තුන් නිකාය සමගි කොට ශාසන ශෝධනයක් සිදු කළේ ය.
39. මහසෙන් රජතුමා විසින් ඉදිකරන ලද ජේතවන සම්ප්‍රදායට අයත් වූ ප්‍රකට විහාරය හැඳින්වෙන්නේ,
- (1) ඉසුරුමුණි විහාරය නමිනි.
 - (2) දක්ඛිණගිරි විහාරය නමිනි.
 - (3) ප්‍රාචීනාරාමය නමිනි.
 - (4) ලංකාරාමය නමිනි.
 - (5) චේස්සගිරි විහාරය නමිනි.
40. ක්වේයයෙකු රජ වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පාත්‍රය හා සිවුර රකින්නට බව සඳහන් කරමින් ක්‍රි.ව. 10 වන සියවසේදී සිලා ලේඛනයක් පිහිටුවන ලද්දේ
- (1) IV වන මහිය
 - (2) කීර්ති ශ්‍රී නිශංකමල්ල
 - (3) කීර්ති ශ්‍රී මේඝවර්ණාභය
 - (4) IV වන අග්බෝ
 - (5) දුටුගැමුණු
41. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන සමය තුළදීම බුරුමයට බුද්දහම සම්ප්‍රාප්ත වූ බවට එරටෙහි ප්‍රකට ජනප්‍රවාද කිහිපයක් පවතී. එවැනි ජනප්‍රවාදයක් ලෙස නොගැලකිය හැකි ප්‍රකාශය වන්නේ,
- (1) බුරුම ජනතාව බුදුරජුන් වෙනුවෙන් සතූන් දැවයෙන් ආරාමයක් ඉදි කළ බවයි.
 - (2) තපස්සු භල්ලුක වෙළෙඳුන් බුදුරජුන්ගේ කේශ ධාතු තැන්පත් කොට ස්තූපයක් ඉදි කළ බවයි.
 - (3) බුරුමයේ ඇතැම් රාජවංශ ශාසන වංශිකයන්ගෙන් පැවත එන බවයි.
 - (4) සෝණ හා උත්තර යන භික්ෂූන්ගේ ආරාධනාවක් අනුව බුදුරජුන් බුරුමයට වැඩම කළ බවයි.
 - (5) ධක්ඛාදිනි නුවර වන්දනා රජුගේ ආරාධනාවකට අනුව බුදුරජුන් බුරුමයට වැඩම කළ බවයි.
42. බුරුම බුද්ධසමයේ සමෘද්ධිය පිණිස බලපාන ලද ප්‍රධාන සාධකයක් වූයේ ත්‍රිපිටකය බුරුම බසට පරිවර්තනය වීමයි. එසේ බුරුම බසට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අනුග්‍රහය සපයන ලද රජතුමා වන්නේ,
- (1) තෙකංසිත්ර ය.
 - (2) නරපතිසිද්ධ ය.
 - (3) මිංදොන් මිත් ය.
 - (4) ධම්මචේත්‍ය ය.
 - (5) අනුරාධ ය.
43. පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් රාශිලක්ඛණයේ තාවකාලික පැවිද්ද හා සම්බන්ධ භාවිත ප්‍රකාශය තෝරන්න.
- (1) පැවිදිවීම උත්සවශ්‍රීයෙන් සිදු කරනු ලබයි.
 - (2) උපැවිදිවීම ද උත්සවශ්‍රීයෙන් සිදු කරනු ලබයි.
 - (3) විසි වයස් සපිරූ කරුණකින් කෙටි කාලයකට හෝ පැවිදිවීම විරාගන සම්ප්‍රදායකි.
 - (4) තාවකාලික පැවිද්ද විවාහයට විශේෂ සුදුසුකමකි.
 - (5) තාවකාලික පැවිද්ද රැකියා ලැබීමට විශේෂ සුදුසුකමකි.
44. ශ්‍රී ලංකාවෙන් විනයට වැඩම කළ දේවසාරා භික්ෂුණිය ඇතුළු භික්ෂුණීන් කණ්ඩායම විසින් ක්‍රි.ව. 433 දී පමණ වෙනුවෙන් සතයෝගය ලබා දුන් භික්ෂූන් වහන්සේ වූයේ,
- (1) සංඝවර්මන් ය.
 - (2) බෝධිධර්ම ය.
 - (3) කුමාරජිව ය.
 - (4) වූසාලන් ය.
 - (5) භාගියන් ය.
45. සෙන් බුද්ධසමයේ ආභාසයෙන් ජපන් සංස්කෘතියේ සෑම ක්ෂේත්‍රයකම ප්‍රබල පරිවර්තනයක් සිදු වූ බව පිළිගැනේ. එරට සාම්ප්‍රදායික සටන් කලාව තුළ ද මෙම පරිවර්තනය දැක ගත හැකි වේ. ජපානයේ එම සටන් කලාව
- (1) කබුකි
 - (2) වූන්රකු
 - (3) සමුරයි
 - (4) සුමියේ
 - (5) ඉකෙබනා

AL/2022(2023)/45/S-I

- 8 -

46. මහායාන බුදුදහම පැතිරී ගිය රටවල බහුලව දක්නට ලැබෙන බුද්ධ ප්‍රතිමා කලාව තුළ භාවිත සුවිශේෂ ආයතන ක්‍රමයක් වූ චත්‍රාසනයෙන් නිරූපණය වන්නේ,
- (1) සමාධියයි. (2) උපේක්ෂාවයි. (3) මෛත්‍රියයි. (4) මහාකරුණාවයි. (5) චිරියයි.
47. භාරතීය ස්තූප කලාවේ සමාරම්භය පිළිබඳ විද්වතුන් අතර විවිධ මත දක්නට ලැබෙන අතර ස්තූප සම්භානයන්ගෙන් ප්‍රභවය වූ බව ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ විසිනි.
- (1) ජී.එම්. හෝර්කාව (2) ඩී.එස්. අග්‍රවාල් (3) ජෝන් මාර්ෂල් (4) යෝලන්ඩ් සිල්වා (5) පර්සිසන්
48. සඳකඩපහණේ එක් පෙළුව ගමන් කරන සතුන් හතර දෙනාගෙන් සතර දිශාව සංකේතවත් වන බව ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ,
- (1) එච්.සී.පී. බෙල් විසිනි. (2) ඩී.ටී. දේවේන්ද්‍ර විසිනි. (3) විනී විහාරණ විසිනි. (4) විලියම් ජී. වොඩ් විසිනි. (5) වින්සන්ට් ස්මිත් විසිනි.
49. අනුරාධපුරයේ දක්නට ලැබෙන බොහෝ ශිෂ්ට මතර මුඩයකින් නිකුත් වන ලියවැලක විලාසය ගත් අතර එම ලියවැල කෙළවර වන්නේ විශාල වෘත්තාකාර දැරයක් හෙවත් සංඝ සූරිලතාකරණයකින් ය.
- (1) මුරලේවල (2) වාහල්කඩවල (3) පියගැටපෙළවල (4) කොරවක්කලේවල (5) සඳකඩපහණේවල
50. ජාත්‍යක කථා, බුද්ධ චරිතය, ශ්‍රී ලාංකේය සාසන ඉතිහාසය මෙන්ම ත්‍රිවිධ ජෛනාස හා බැඳුණු පූජනීය වස්තූන් මුල්කර ගනිමින් සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍ය කෘති සම්ප්‍රදායක් බිහි වී තිබේ. හෙළයේ මහා කාව්‍යය ලෙස සම්භාව්‍යතාවට ලක්ව ඇති 'කම්පිඑම්ණ' ද එබඳු සාහිත්‍ය කෘතියකි. එම සාහිත්‍ය කෘතිය සඳහා හේමා වී ඇත්තේ,
- (1) බුද්ධ චරිතයයි. (2) ත්‍රිවිධ රත්නයයි. (3) ගුණතිල ජාතකයයි. (4) සත්තුහත්ත ජාතකයයි. (5) කුස ජාතකයයි.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்

අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාග / க.பொ.த. (உயர் தர)ப் பரீட்சை - 2022(2023)

විෂය අංකය
பாட இலக்கம்

45

විෂයය
பாடம்

බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය / புள்ளி வழங்கும் திட்டம்
I පත්‍රය / பத்திரம் I

ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.
01.	3	11.	1	21.	5	31.	3/4	41.	4
02.	5	12.	4	22.	3	32.	1	42.	5
03.	4	13.	5	23.	5	33.	3	43.	3
04.	4	14.	4	24.	1	34.	2	44.	1
05.	1	15.	5	25.	3	35.	2	45.	3
06.	4	16.	1	26.	4	36.	3	46.	5
07.	5	17.	2	27.	3	37.	4	47.	5
08.	2	18.	3	28.	1	38.	5	48.	1
09.	2	19.	1	29.	5	39.	2	49.	4
10.	3	20.	4	30.	2	40.	1	50.	5

❖ විශේෂ උපදෙස් / விசேட அறிவுறுத்தல் :

විශ් පිළිතුරුතට / ஒரு சரியான விடைக்கு ලකුණු 02 ඌලිට් / புள்ளி வீதம்
මූල ලකුණු / மொத்தப் புள்ளிகள் 1 x 50 = 50

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka
 ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2022(2023)
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2022(2023)
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2022(2023)

බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය II
பௌத்த நாகரிகம் II
Buddhist Civilization II

45 S II

පැය තුනයි
மூன்று மணித்தியாலம்
Three hours

අමතර කියවීමේ කාලය - මිනිත්තු 10 යි
மேலதிக வாசிப்பு நேரம் - 10 நிமிடங்கள்
Additional Reading Time - 10 minutes

අමතර කියවීමේ කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය කියවා ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීමටත් පිළිතුරු ලිවීමේදී ප්‍රමුඛත්වය දෙන ප්‍රශ්න සංවිධානය කර ගැනීමටත් යොදාගන්න.

උපදෙස්:

- * I කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද, II කොටසින් ප්‍රශ්න තුනක් ද තෝරාගෙන, ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
- * සෑම ප්‍රශ්නයකට ම ලකුණු 20 බැගින් හිමි වේ.

I කොටස

- (i) ක්ෂේත්‍රය වර්ණයට අයත් ස්වධර්ම හතරක් නම් කරන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - (ii) බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම්වල එන යාග ක්‍රම තුනක් කෙටියෙන් හඳුන්වන්න. (ලකුණු 03යි.)
 - (iii) බ්‍රාහ්මණ සම්ප්‍රදාය තුළ භාරතීය කාන්තාවගේ නිදහස සීමා කර තිබූ බවට සාධක හතරක් සැකෙවින් දක්වන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - (iv) මක්විලි හෝසාලගේ ආගමික ඉගැන්වීම් විධිමත්ව පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05යි.)
 - (v) මක්විලි හෝසාලගේ ඉගැන්වීම් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් විචාරයට ලක් කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
- (i) 'විජ්ජාචරණ සම්පන්න' බුදු ගුණයට අයත් වරණ ධර්ම හතරක් නම් කරන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - (ii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවිතය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03යි.)
 - (iii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා ප්‍රඥාව සාධක හතරක් ඇසුරින් පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - (iv) ආදර්ශවත් බෞද්ධ උපාසකයකු වූ චිත්ත ගෘහපතිතුමාගේ චරිතය ඇගයීමට ලක් කරන්න. (ලකුණු 05යි.)
 - (v) යහපත් පාලන තන්ත්‍රයක් ගොඩනගා ගැනීමෙහිලා සජිත අපරිනානීය ධර්මවලින් ලැබිය හැකි පිටිවහල කොතෙක් දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
- (i) "තණ්හාය ජායති සෝකෝ" යන ධම්ම පද ගාථාව නිවැරදිව සම්පූර්ණ කරන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - (ii) ඉහත 3 (i) හි සඳහන් ගාථාවේ අර්ථය ලියා දක්වන්න. (ලකුණු 03යි.)
 - (iii) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ එන ස්වාමි-භාර්ග්‍ය යුතුකම් හා වගකීම් දහය නම් කරන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - (iv) ශිෂ්‍ය ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට අදාළ මංගල කරුණු පහක් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05යි.)
 - (v) අසීමිත ආශාව වෙනුවට අල්පේච්ඡ ජීවිතයක කාලීන වැදගත්කම බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් විවරණය කරන්න. (ලකුණු 06යි.)

AL/2022(2023)/45/S-II

II කොටස

4. (i) ගුණගුණ සමාජයක් ගොඩනැගීමෙහි දායක සිත්තිරියවත් අදාළ කරගත හැකි ආකාරය (ලකුණු 10යි.)
පැහැදිලි කරන්න.
- (ii) ශ්‍රද්ධාවේ ප්‍රභේද පැහැදිලි කොට බෞද්ධ ප්‍රතිපදාව පිරිමර ශ්‍රද්ධාව පදනම් වන ආකාරය (ලකුණු 10යි.)
විස්තර කරන්න.
5. (i) ලෝකීය ජීවිතයේ පරමාර්ථය ආර්ථික සමෘද්ධිය පමණක් නොවන බව වතුරවිධ සැපය පිළිබඳ (ලකුණු 10යි.)
බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් පහදා දෙන්න.
- (ii) ස්වච්ඡන්දතාව පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පුද්ගලයා තුළ ආත්ම විශ්වාසය ගොඩනැංවීම පිණිස (ලකුණු 10යි.)
ඉඩහල් වන බව පෙන්වා දෙන්න.
6. (i) ධර්මය සන්නිවේදනයෙහිලා බුදුරජාණන් වහන්සේ භාවිත කළ සන්නිවේදන ක්‍රම ශිල්ප (ලකුණු 10යි.)
උදාහරණ සහිතව විස්තර කරන්න.
- (ii) තෙවන ධර්ම සංඝායනාවට තුඩුදුන් හේතු පැහැදිලි කළද දක්වා බුදුසමයේ විරස්ථිතිය විෂයයෙහි (ලකුණු 10යි.)
එහි ප්‍රතිඵල හේතු වූ අයුරු විමසන්න.
7. (i) ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ ශ්‍රී ලාංකේය ජනතාව අතර ප්‍රචලිතව පැවති ඇදහිලි හා විශ්වාස නිදසුන් (ලකුණු 10යි.)
මගින් ප්‍රකට කරන්න.
- (ii) ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ ගුණ ධර්ම පෝෂණයට මහින්දාගමනයෙන් සිදු වූ බලපෑම ප්‍රමාණ (ලකුණු 10යි.)
කරන්න.
8. (i) ගන්ධාර හා මුද්‍රා බුද්ධ ප්‍රතිමා සම්ප්‍රදායයන්හි ලක්ෂණ කෙටියෙන් හඳුන්වා ශ්‍රී ලාංකේය (ලකුණු 10යි.)
බුද්ධ ප්‍රතිමාවේ සුවිශේෂතා පෙන්වා දෙන්න.
- (ii) පහත සඳහන් මාතෘකා අතරින් දෙකකට ප්‍රමාණවත් සටහන් ලියන්න. (ලකුණු 05 x 2 = 10 යි.)
 - (1) චේතියකර
 - (2) පටිමාසං
 - (3) මුරගල
 - (4) කොරවික්ගල

(ලකුණු 05 x 2 = 10 යි.)

II පත්‍රය

I කොටස

1. (i) ක්ෂත්‍රිය වර්ණයට අයත් ස්වධර්ම හතරක් නම් කරන්න.

- මනුස්මාතියේ 1:89 ශ්ලෝකයෙන් දැක්වෙන පරිදි ක්ෂත්‍රියයන් වෙත පැවරෙන ස්වධර්ම 05 කි.

ප්‍රජානං රක්ෂණං දාන - මිත්‍රාධායනමේව

විෂයේශ්ව ප්‍රශක්තිශ්ව - ක්ෂත්‍රියසා සමායතා

- ප්‍රජා රක්ෂණය, දන්දීම, යාග කිරීම, ඉගෙනීම, කාමයෙහි නො ඇළී ක්‍රියා කිරීම (මෙයින් 4 ක් නම් කිරීම ප්‍රමාණවත් ය.)

(ලකුණු 02යි)

1. (ii) බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම්වල එන යාග ක්‍රම තුනක් කෙටියෙන් හඳුන්වන්න.

- බ්‍රාහ්මණයන් අනුගමනය කළ යාග ක්‍රම අතර අශ්වමේධ, පුරුෂමේධ, සම්මාපාස, වාජපෙයා, තිරගේල යන යාග ප්‍රමුඛ වේ.

අශ්වමේධ යාගය

- බලසම්පන්න රජුන් විසින් කරනු ලබන යාගයකි. භූමිය හා පුරුෂයන් හැර වෙනත් සියලු වස්තු රැස් කර යාග ස්තම්භ විසි එකක් පිහිටුවා එම යාග ස්තම්භයන්හි අශ්වයන් බැඳ බ්‍රාහ්මණ පූජකයන් යාග මන්ත්‍ර කියවද්දී අශ්වයන්ගේ ගෙල සිඳි රුධිරය යාග ගින්නට දමා ධූමය ඇති කර ඉන් දෙවියන් පුදනු ලැබේ.

පුරුෂමේධ යාගය

- තරුණ පුරුෂයන් විසි එක් දෙනෙකු යාග ස්තම්භවල බැඳ මන්ත්‍ර කියද්දී ඔවුන් මරණයට පත් කර එම රුධිරය යාග ගින්නට දමා යාග ධූමය දෙවියන් වෙත ඔප්පු කිරීම පුරුෂ මේධ යාගය යි.

සම්මාපාස යාගය

- මෙහිදී සතුන් බිලි දීමක් පිළිබඳ ව සඳහන් ක් නොමැති අතර පෙරදී නියම කරගත් පරිදි විය සිදුපේ ගසන ලද ලී කැබැල්ල විසි කොට එම ලී කැබැල්ල වැටුණු තැන තෙක් යාග වේදිකාව සකස් කර යාගය සඳහා අවශ්‍ය වස්තුව රැස් කර යාග මන්ත්‍ර කියමින් සරස්වතී නදියේ පසු පසට පිනමින් මෙම යාගය කරනු ලැබේ.

වාර්ෂික යාගය

- යාග ස්කම්භවල ගවයන් බැඳ මන්ත්‍ර කියා ගෙල සිඳි උන්ගේ ලෙයින් ගිනි පූජාව පවත්වා දන් දී අනතුරුව ජප කළ ගිතෙල් පානය කිරීම මෙම යාගයේදී සිදු වේ.

නිර්ග්ගල යාගය

- විවිධ සතුන් හා යාග ද්‍රව්‍ය රැස් කොට ඒ සතුන් මරා ගිනි පුදා බ්‍රාහ්මණයන්ට දන් දී කරන යාගය මේ නමින් හැඳින්වේ. නව වාරයක් යාග ද්‍රව්‍ය රැස් කරමින් පිළිවෙළින් මෙම යාගය සිදු කෙරේ. සියලු ද්‍රව්‍ය මෙන් ම සතුන් ද යාගය සඳහා යොදා ගන්නා නිසා මෙම යාගය නිර්ග්ගල වශයෙන් හැඳින්වේ.

මීට අමතර ව

- දර්ශ පූර්ණ මාත්ස්‍ය යාගය (අමාවක හා පසලොස්වක පොතෝ දිනයන්හි සිදු කරනු ලැබේ.)
- අවනි හෝත්‍ර යාගය (දිනපතා උදේ සවස සිදු කරනු ලැබේ.)
- චතුර් මාසය යාගය (මාස හතරකට වරක් කළ යුතු යාගයකි.)
- රාජසූය යාගය (රජුන්ගේ අභිෂේක අවස්ථාවේ සිදු කරනු ලැබේ.)
- සෝම යාගය (පළමු දින සිට එක දිනට දින කිහිපයක් කරනු ලැබේ.)
- සර්වමේධ යාගය (යාග කරන්නාට අයත් සියලු වස්තුව දන් දීමේ යාගය යි.)

මෙයින් යාග ක්‍රම තුනක් කෙටියෙන් හැඳින්වීම ප්‍රමාණවත් ය.

(ලකුණු 03යි)

1. (iii) බ්‍රාහ්මණ සම්ප්‍රදාය තුළ භාරතීය කාන්තාවගේ නිදහස සීමා කර තිබූ බවට සාධක හතරක් සැකෙවින් දක්වන්න.

- ආගමික, සමාජීය, ආර්ථික, අධ්‍යාපනික ආදී සියලු අංශවල නිදහස බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් අනුව කාන්තාවට සීමා කර තිබුණි.
- ආගම ඇදහීමේ නිදහස සීමා කරන ලදී.
(යාග ශාලාවට යාම පවා තහනම් ය.)
- ස්වාධීන ව ජීවත් වීමේ නිදහස සීමා කරන ලදී.
බාලය පිතුරුවශෙ තිෂ්ඨේත්
පාණිග්‍රාහසා යොගවතේ
පුත්‍රානං හර්තරි ප්‍රේතේ
න භජේත් ස්ත්‍රී ස්වතන්ත්‍රතාම

(මනුස්මෘතිය)

කාන්තාව බාල කාලයේ පියා යටතේත්, තරුණ කාලයේ ස්වාමියා යටතේත්, මහලු කාලයේ වැඩිමහල් පුත්‍රයා යටතේත් විසිය යුතුය. ස්වතන්ත්‍ර ව හැසිරීමට ඉඩ නො දිය යුතුය.

පිතෘ රක්ෂති කොමාරෙ - හර්තෘ රක්ෂති යොගවතේ
රක්ෂන්ති සර්වරේ පුත්‍රා - න ස්ත්‍රී ස්වතන්ත්‍රමර්හති

බාල කාලයේ පියා ද තරුණ කාලයේ ස්වාමියා ද මහලු කල පුත්‍රයා ද ඇය රක්ෂා කළ යුතුය. ස්වතන්ත්‍ර ව හැසිරීමට ඉඩ නො දිය යුතුය.

- සති පූජාව තුළින් පීඩත් වීමේ නිදහස ද සීමා කරන ලදී. එහිදී බිරිඳට පෙර ස්වාමියා මිය ගිය හොත් ඔහු දවන සැයට පැන දිවි පිදීම සති පූජාවයි.
- පර්ධා වාරිත්‍රය නියම කිරීම තුළින් ස්වාධීන ව පීඩත් වීමේ නිදහස අහිමි කරන ලදී. ස්වාමියා මළ පසු කාන්තාවට පුතෙකු සිටිනම් පමණක් පීඩත් වීමේ අවස්ථාව හිමි වූ අතර එසේ පීඩත් වන්නේ නම් වැරහැලි වස්ත්‍ර ඇඳ, කිසිඳු ආහරණයක් නො පැළඳ, මස්, විලඳ, ලුණු, මී පැණි නොමැති අහාර බුද්ධිමත්, බිම හිඳිමින්, ඊළඟ ආත්මයෙන් තම ස්වාමියා ම පතමින් ගෘහ දාසියක ලෙස කටයුතු කළ යුතුය.
- විවාහයට තමා කැමති අයෙකු තෝරා ගැනීමට කාන්තාවට අවසර නැත.
- අධ්‍යාපනය ලැබීමේ නිදහස සීමා කර තිබුණි.
- කාන්තාවට දේපළ අයිතිය හෝ ධන පරිපාලනයට ඉඩ නො දිය යුතුය.
- විවාහයේදී ගෙන ආ යුතු ස්ත්‍රී ධනය වූ දායාද අයිති වූයේ ස්වාමියාට ය.

1 - 1 ✓
2 - 2 ✓
3 - 3 ✓
4 - 4 ✓

මෙබඳු සාධක හතරක් දැක්වීම ප්‍රමාණවත් ය.

(ලකුණු 04යි)

1. (iv) මක්බලි ගෝසාලගේ ආගමික ඉගැන්වීම් විධිමත්ව පැහැදිලි කරන්න.

- දීඝනිකායේ සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයට අනුව මක්බලි ගෝසාලගේ ඉගැන්වීම් පහත දැක්වෙන සංකල්පවලට ඇතුළත් වන බව හඳුනාගත හැකිය.

1. නියතිවාදය	2. සංසාරශුද්ධිවාදය	3. අකිරියවාදය
4. අහේතු අප්පච්චයවාදය	5. පරිණාමවාදය	6. දෛවවාදය

- ස්වභාව නියතියකට අනුව සත්ත්වයාගේ සසර ගමන හා විමුක්තිය සිදුවේ යැයි පවසන මෙතුමා නියතිවාදියකු ලෙස ද අධිච්චසමුප්පන්නවාදියකු ලෙස ද හැඳින්වෙන බව
- සත්ත්වයාගේ කෙලෙසීමට හෝ විසුද්ධියට හේතු ප්‍රත්‍යයක් නැතැයි ඉගැන්වූ නිසා මොහු අහේතු අප්‍රත්‍යවාදියකු බව
- උත්සාහය, චිරයය, අධිෂ්ඨානය, පුරුෂ බලය, පුරුෂ පරාක්‍රමය ප්‍රතික්ෂේප කරන මොහු සියලු සත්ත්වයන්, සියලු ප්‍රාණීන්, චිරයය රහිත, ස්ව කැමැත්ත අනුව කටයුතු කළ නො හැකි පිරිසක් ලෙස දක්වයි. එනිසා මොහුගේ ඉගැන්වීම් මගින් කර්මය හා විපාකය ද ප්‍රතික්ෂේප වේ.
“නත්ථි මහාරාජ හේතු නත්ථි පච්චයෝ සත්තානං සංකිලේසාය. අහේතු අප්පච්චයා සත්තා සංකිලිස්සන්ති. නත්ථි හේතු නත්ථි පච්චයෝ සත්තානං විසුද්ධියා. අහේතු අප්පච්චයා සත්තා විසුජ්ඣන්ති”
- සත්ත්වයන් උපදින අභිජාති සයකි. ඔවුන් ඒවායෙහි අනිවාර්යයෙන් ඉපදිය යුතු ය. මෙය සංසාරශුද්ධිවාදය නමින් හැඳින්වේ.
- නුවණැත්තන් මෙන් ම මෝඩයන් ද කල්ප 84000ක් සසර සැරිසරා විමුක්තිය ලබයි. පින් පව් කවර මට්ටමකින් කළ ද එහි කිසිම වෙනසක් ඇති නො වෙයි.

- යම් සේ කුල් පන්තුවක් දමා හැසුනු දින හැපෙමින් කුලෙහි දිග ඇති තාක් යයි ද තවදුරටත් නොයයි ද සභාව පැවැත්ම ද එසේ ම ය. "සෙය්‍යරාපි නාම සුන්තරාලේ" බිත්තේ හිඬබෙට්ටියකමෙහි පළෙහි, ඒවමෙහි බාලේ ව පණ්ඩිතේ ව සන්ධාවන්වා සංසරිත්වා දුක්ඛස්සන්තං කපිස්සන්තිති" ලෙස දක්වූ බව
- මොහුගේ ඉගැන්වීම් තත්විකමිම, තත්විකිරිය, තත්විවිරිය යන පදවලින් හැඳින්වෙන බව
- මෙම ඉගැන්වීම් මගින් කර්ම විපාක බැහැර කරනු ලබන නිසාත් නිදහස හා වගකීම අර්ථවත් නොවන නිසාත් අකීරියවාදයක් ලෙස ද හඳුනාගත හැකි බව

සන්ධාවන් වා සංසරිත්වා දුක්ඛස්සන්තං කපිස්සන්තිති

(ලකුණු 05යි)

1. (v) මක්බිලි ගෝඨාලයේ ඉගැන්වීම් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් විචාරයට ලක් කරන්න.

- බුදුරජාණන් වහන්සේ සංයුක්ත නිකායේ මහාපි සූත්‍රයේ දී 'අත්ථි මහාපි හේතු, අත්ථි පටිච්චයෝ සත්තානං සංකිලේසාය, සහේතු සප්පට්ඨයා සත්තා සංකිලිස්සන්ති' ආදී වශයෙන් සත්ත්වයාගේ කෙලෙසීමට හා පිරිසිදුවීමට බලපාන කරුණු පැහැදිලි ව දක්වමින් සත්ත්වයාගේ කෙලෙසීම හා පිරිසිදු වීම හේතු ප්‍රත්‍යය රහිතව සිදුවේ ය යන මක්බිලි ගෝඨාලයේ ප්‍රකාශය බැහැර කරන බව
- අහේතු අප්‍රත්‍යයවාදය හෙවත් අධිවිච්ඡල්පත්තවාදය මෙන් ම සියලු ආකාරයේ නියතිවාදී ඉගැන්වීම් ප්‍රතික්ෂේප කරමින් 'ඉමස්මිං සති ඉදං හෝති ඉමස්ස උප්පාදා ඉදං උප්පජ්ජති යනාදී පටිච්චසමුප්පාද සිද්ධාන්තය ඉදිරිපත් කොට ලෝකයේ සියල්ල හේතු ප්‍රත්‍යය සහිතව පටිච්චසමුප්පත්තව ඇති වන නැති වන අයුරු විද්‍යාත්මක ව තහවුරු කර ඇති බව
- ඊස්වර නිර්මාණවාදය, ප්‍රබ්බේකන හේතුවාදය, අහේතු අප්‍රත්‍යයවාදය වැනි සියලු ආකාරයේ පාරභෞතික සංකල්ප බැහැර කරන බුදුදහමය ස්වච්ඡන්දතාව අනුව හොඳ නරක මැනවින් තෝරා තේරාගෙන නිදහසේ ක්‍රියා කිරීමට ඇති හැකියාව අවධාරණය කරමින් සියලු සංවේදන ක්‍රියාවල වගකීම කර්තෘ වෙත ම පවරා ඇති බව
- අත්තකාර, පරකාර, පූර්වථාම, පූර්ව බල, පූර්ව පරක්කම ආදී ශක්තීන් උභයාර්ථ සාධනය පිණිස පුද්ගලයකු තුළ පැවතිය යුතු ධනාත්මක උත්තේජන සේ දක්වන බුදුදහම සම්මා වායාම, ආරම්භ ධාතු, නික්ඛම ධාතු, පරක්කම ධාතු, අප්පමාද, අධිවිධාන ආදී ධනාත්මක ඉගැන්වීම් මගින් පුද්ගල පෞරුෂය ගොඩනැගීමට උත්සාහ දරා ඇති බව
- විවිධ ශ්‍රමණවාද අතර මක්බිලි වාදය පහත් ම වාදය ලෙස බුදුරජුන් විසින් ම දක්වනු ලැබ ඇති බව
- ගෞ වූවෙහි හිල්වා තබන ලද කෙමණ බොහෝ මසුන්ගේ විනාශයට හේතු වන්නා සේ මක්බිලි වනාහි බොහෝ මිනිසුන්ට අහිත අවැඩ ව්‍යසනය පිණිස ලෝකයෙහි උපන් මිනිස් කෙමණක් ලෙස හඳුන්වා ඇති බව
- එනිසා ම මක්බිලි ගෝඨාල තමැති හිස් පුරුෂයා තරම් බොහෝ ජනයාට අනර්ථය පිණිස අහිත පිණිස දුක් පිණිස පිළිපත් වෙතත් පුද්ගලයකු නො දකිමි යි බුදුන් වහන්සේ වදාළ බව

(ලකුණු 06යි)

1. ක්‍රියාව
2. ක්‍රියාව
3. ක්‍රියාව
4. ක්‍රියාව
5. ක්‍රියාව
6. ක්‍රියාව

2. (i) 'විජ්ජාවරණ සම්පන්න' බුදු ගුණයට අයත් වරණ ධර්ම හතරක් නම් කරන්න.

විද්දෑ නැණ අට	ද
පසලොස් වරණ ගුණය	ද
ඇතියෙන් එමුනි	සඳ
පිරුණු විජ්ජාවරණ නම්	ලද

- බුදුරජාණන් වහන්සේ අශ්ට විද්‍යාවන්ගෙන් ද පසලොස් වරණ ධර්මයන්ගෙන් ද යුක්ත වන නිසා උන්වහන්සේ විජ්ජාවරණ සම්පන්න බුදුගුණයෙන් යුක්ත වන සේක.

වරණ ධර්ම 15 නම්,

- 1) සීලසම්පන්න වීම
- 2) වැසුණු ඉන්ද්‍රියද්වාර තිබීම
- 3) භෝජනයෙහි පමණ දැනීම
- 4) නිදිවැරීමෙහි යෙදීම
- 5) ශුද්ධාව
- 6) හිරි
- 7) ඔක්තප්ප
- 8) බහුශ්‍රැතබව
- 9) විරියය
- 10) සිහිඇතිබව
- 11) ප්‍රඥාව
- 12) ප්‍රථම ධ්‍යානය
- 13) ද්විතීය ධ්‍යානය
- 14) තෘතීය ධ්‍යානය
- 15) චතුර්ථ ධ්‍යානය

යන 15න් 04ක් නම් කර තිබීම ප්‍රමාණවත් ය.

(ලකුණු 02යි)

2. (ii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවිතය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

- පද්මාකාර ජීවිතය නම් මඩදියෙහි නො තැවැරී පවිත්‍ර ව විකසිත වූ නෙළුමක් මෙන් දුසිරිතෙන් පිරි සමාජයක පිරිසිදු ජීවිතයක් ගත කිරීමයි.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ පද්මාකාර ජීවිතයක් ගත කළ බව බොහෝ සාධක තුළින් සනාථ වේ.
- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවිතය හා අට ලෝදහමින් කම්පා නො වීම හෙවත් තාදී ගුණය අතර සමීප සබඳතාවක් පවතී.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ම උන්වහන්සේගේ ජීවිතය පද්මාකාරබව ප්‍රකාශ කළ අවස්ථාවක් ද්‍රෝණ සූත්‍රයේදී හමුවේ.

පුණ්ඩරිකං යථාවග්ගු - තෝයේන නූපලිප්පති

නූපලිප්තෝම්හි ලෝකේන - තස්මා බුද්ධෝස්මි බ්‍රාහ්මණ

15

ආබාධ සහ අසාධාරණතාවයන් ඇතිව ඇති බවට තීරණය කර ඇති අයට පමණක් ප්‍රවේශය ලැබේ.

1 - 1
2 - 2
3 - 3

අනුප්‍රාප්තික
කාර්යයන් 3 ක්

අනුප්‍රාප්තික
කාර්යයන්
අනුප්‍රාප්තික
කාර්යයන්

- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර පිවිතය ප්‍රකට වන අවස්ථා බුදුසිරිතෙන් හඳුනාගත හැකිය.
- මාර දූවරුන් වසඟයට පත්කර ගැනීමට උත්සාහ කළ අවස්ථාවේ විරාගී ව වැඩසිටීම
- මාගන්දියා වැන්නවුන්ගේ පෙළඹවීම් හමුවේ විරාගී ව සිටීම
- යසෝධරාව කෙරෙහි හෝ රාහුල කුමරු කෙරෙහි දැඩිසේ නො ඇලීම
- අක්කෝසක භාරද්වාප, අග්ගික භාරද්වාප, ආලවක ආදී කෝපවත්තන් හමුවේ කෝප නො වී ඉවසා සිටීම
- චෛර කරන්නවුන් අතර අවෛරීවත්, කෙලෙස්වලින් ආකුර වූවන් අතර අනාකුරවත් විසීම
- සමානාත්මතාවෙන් යුතුව කරුණාව මෛත්‍රිය දැක්වීම

(ලකුණු 03යි)

2. (iii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා ප්‍රඥාව සාධක හතරක් ඇසුරෙන් පෙන්වා දෙන්න.

- අනුපූර්ව ශික්ෂාවේ තෙවන පියවර ප්‍රඥාවයි.
- ත්‍රිවිද්‍යා ඥාන
- චතුර් චෛශාරද්‍ය ඥාන
- ඡඬ අසාධාරණ ඥාන
- අෂ්ට විද්‍යා ඥාන
- දස බල ඥාන
- උපාය කෞශල්‍ය ඥානය
- සර්වඥතා ඥානය
- මජ්ඣිම නිකායේ මහා සීහනාද සූත්‍රයේදී "ඉඳින් වෘද්ධත්වයට පත් මා ඇඳක තබාගෙන පරිහරණය කරන්නේ නමුදු තථාගතයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥාව පිළිබඳ ව්‍යක්තභාවයෙහි වෙනසක් නොමැත" යන ප්‍රකාශයෙන් ප්‍රකට වන්නේ උත්තරවහන්සේගේ මහා ප්‍රඥාවේ ස්වභාවයයි.
- මජ්ඣිම නිකායේ චුල්ලභත්ටිපදෝපම සූත්‍රයේදී ජානුස්සෝනි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රඥාව පිළිබඳ විමසූ අවස්ථාවේ පිලෝතික ප්‍රකාශ කළේ ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයන්ගේ ප්‍රඥාව හා වියත්තව ප්‍රකාශ කිරීමට තමා නුසුදුස්සෙක් බවයි.

මෙබඳු අවස්ථා හතරක් මගින් මහා ප්‍රඥාව කෙටියෙන් පැහැදිලි කළ යුතුය.

(ලකුණු 04යි)

1 - 1
2 - 2
3 - 3
4 - 4 5

ත් තිහට 1 ක්
අනුප්‍රාප්තික කාර්යයන්

2. (iv) ආදර්ශවත් බෞද්ධ උපාසකයකු වූ චිත්ත ගහපතිතුමාගේ චරිතය ඇගයීමට ලක් කරන්න.
- ධර්මඥානය කෙතෙක් තිබුණ ද නිරතුරු ව බොහෝ හික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් ධර්ම ශ්‍රවණය කළ බව
 - ධර්මඥානය අඩු හික්ෂුන්ට ධර්මඥානය ලබාදීමට කටයුතු කළ බව
 - ඔහුගේ මිතුරෙකු වූ අන්‍යාගමික අවේල කස්සපට නිවැරදි මාර්ගය පෙන්වා දී සංග්‍රහ කළ බව
 - රූපාවචර ධ්‍යාන හතර ම ලබාගත් අනාගාමී උපාසකයෙකු බව
 - ධර්ම කටීක උපාසකයන් අතර අග්‍ර වූ බව
 - චිත්ත ගහපති උපාසකතුමාට ගැරහීම නිසා සුධම්ම හික්ෂුවට බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ප්‍රථම වතාවට පරිසාරණිය කර්මය පැනවූ බව

සාමන්‍ය 3 වන
5 වන ක් 7 වන
ලකුණු 5 ක්

(ලකුණු 05යි)

2. (v) යහපත් පාලන තන්ත්‍රයක් ගොඩනගා ගැනීමෙහිලා සජ්ඣ අපරිහානිය ධර්මවලින් ලැබිය හැකි පිරිවහල කොතෙක් දැයි පැහැදිලි කරන්න.

- බුදුරජාණන් වහන්සේ වජ්ජීන්ට දේශනා කළ අපරිහානිය ධර්ම හතකි.
 - 1) නිතර රැස්වීම
 - 2) සමගි ව රැස්ව, සමගි ව කටයුතු කොට, සමගිව විසිරයාම
 - 3) පෙර නො පැනවූ නීති නො පැනවීම, පැනවූ නීති කඩ නො කිරීම හා පැරණි වජ්ජි ධර්ම අනුගමනය කිරීම
 - 4) වැඩිහිටියන්ට ගරු බුහුමන් කිරීම හා ඔවුන්ගේ වචනවලට සවන්දීම
 - 5) විවාහක හා අවිවාහක කාන්තාවන්ට කරදර නොකිරීම හා බලහත්කාරයෙන් එක්ව වාසය නො කිරීම
 - 6) වජ්ජි රාජ්‍ය ඇතුළත හා පිටත පිහිටි පූජනීය ස්ථානවලට ගරු සත්කාර කිරීම හා ඒවා නඩත්තු කිරීම
 - 7) රටට පැමිණි රහතන් වහන්සේලාට, සුවසේ විසීමට සැලස්වීම හා නො පැමිණි රහතන් වහන්සේලාට එහි පැමිණවීමට පහසුකම් සැලැසීම

යන කරුණු ඇසුරින් පිළිතුර සකස් විය යුතුයි.

(ලකුණු 06යි)

3. (i) තණ්හාය ජායතී සෝකෝ යන ධම්ම පද ගාථාව නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කරන්න.

තණ්හාය ජායතී සෝකෝ
තණ්හාය ජායතී හයං
තණ්හාය විප්පමුත්තස්ස
තත්ථි සෝකෝ කුතෝ හයං

දුඃභිකාරා බලහත් ඥාන,
බන්ධනා බැරදි නි ලහැ ඥාන.

(ලකුණු 02යි)

3. (ii) ඉහත 3 I හි සඳහන් ගාල්ලෙහි අර්ථය ලියා දක්වන්න.

ආශාව නිසා ශෝකය හටගනී. ආශාව නිසා බිය හටගනී. ආශාවෙන් වෙන් වුවහොත් ශෝකයක් නැත. බියක් කොයින්ද?

අර්ථය ගැනින් නි 3
අර්ථය ගැනින් නි 3 (ලකුණු 03යි)

3. (iii) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ එන ස්වාමි-භාර්යා යුතුකම් හා වගකීම් දහය නම් කරන්න.

ස්වාමිපුරුෂයාගෙන් භාර්යාවට :

1. බිරිඳට ගරුකිරීම - සම්මානනය
2. අවමන් නො කිරීම - අනවමානනය
3. අනාවාරයේ නො හැසිරීම - අනතිවරියාය
4. සම්පත් පවරාදීම - ඉස්සරිය වොස්සග්ගේන
5. අලංකාර වස්ත්‍රාභරණ ආදිය සපයාදීම - අලංකාරානුප්පදානේන

5 - 1
6 7 - 2
8 - 9 - 3
10 - 4

භාර්යාවගෙන් ස්වාමිපුරුෂයාට

1. ගෘහ කටයුතු මැනවින් සංවිධානය කිරීම - සුසංවිහිත කම්මන්තා
2. ඇසුරු කරන පිරිවර ජනයාට මැනවින් සංග්‍රහ කිරීම - සුසංගහිත පරිජනා
3. අනාවාරයේ නො හැසිරීම - අනතිවාරිණී
4. ස්වාමියා උපයන ලද ධනය ආරක්ෂාකිරීම - සම්භතං අනුරක්කති
5. සෑම කටයුත්තක ම දක්ෂවීම හා අලස නො වීම - දක්ඛා ව හෝති අනලසා සබ්බ කිව්චේසු

(ලකුණු 04යි)

3. (iv) ශිෂ්‍ය ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට අදාළ මංගල කරුණු පහක් විස්තර කරන්න.

- කෙලයන් ඇසුරු නො කිරීම (නුගත් අසත් පුරුෂයින්) - අසේවනා ව බාලානං
- පණ්ඩිතයින් ඇසුරු කිරීම (උගත් සත් පුරුෂයින් ඇසුරු කිරීම) - පණ්ඩිතානං ව සේවනා
- පිදිය යුත්තන් පිදීම - පූජා ව පූජනියානං
- සිත මනා සේ පිහිටුවා ගැනීම - අත්තසම්මා පණ්ඩි ව
- බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇතිබව - බාහු සච්චක්ඛ්ච ව
- ශිල්පයෙහි දක්ෂබව - සිප්පං ව
- තිදොර මනාව හික්මවීම - විනයෝ ව සුසික්ඛිතෝ
- යහපත් වචන කතාකිරීම - සුභාසිතා ව යාවාචා
- මවට පියාට උපස්ථාන කිරීම - මාතා පිතු උපට්ඨානං
- ධර්මයෙහි හැසිරීම - ධම්ම චරියා ව
- පාපයෙන් වැළකීම - ආරති විරති පාපා
- මත් ද්‍රව්‍යවලින් වෙන්වීම - මජ්ජිමානිකා ව සංකප්පානා
- ධර්මයෙහි අප්‍රමාද වීම - අප්පමාදෝ ව ධම්මෙසු
- සුදුස්සාට ගරු කිරීම - ගාරවෝ ව
- යටහත් පැවැත්ම ඇතිබව - නිවාතෝ ව
- ලද දෙයින් සතුටු වීම - සන්තුට්ඨි ව

කළ 5 නි. නිව - 1 නි

1 - 1	5 - 5
2 - 2	
3 - 3	
4 - 4	

සියලුම කළ නිව

- කළ ගුණ දන්නාව - කකුල්කුකා
- ඉවසීම - බන්ති ව
- කිකරුකම - සෝවවස්සනා
- බහසර විසීම (ලිංගික ආශා මැඩගැනීම, සිටු බඟ විහරණයෙන් යුක්ත වීම) - ඔත්ම වරියා ව ආදී මංගල කරුණුවලින් පහක් විස්තර කළ යුතුය.

(ලකුණු 05යි)

3. (v) අසීමිත ආශාව වෙනුවට අල්පේච්ඡ ජීවිතයක කාලීන වැදගත්කම බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් විවරණය කරන්න.

- අල්පේච්ඡතාව නොමැතිවීම හේතුවෙන් අසීමිත බලාපොරොත්තු ලගාකර ගැනීම සඳහා අධික තෘෂ්ණාවෙන් (අභිධ්‍යා/අභිජ්ඣා) ක්‍රියාකිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආර්ථික, දේශපාලන, සෞඛ්‍ය, කායික, මානසික, සංස්කෘතික හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය ආදී විවිධ සමාජ ගැටලු උද්ගත වේ.
- ඉන්ද්‍රිය ප්‍රීතනයෙන් තෘප්තිමත් නො වීම හේතු කොට ගෙන සමාජය තුළ මනුෂ්‍ය ඝාතන, කාම අපරාධ, ගෘහස්ථ හිංසන ආදී විවිධ ගැටලු වර්ධනය වේ.
- හෝග සම්පත්වලින් සැහීමට පත් නො වීම හේතු කොටගෙන හොරකම, දූෂණය ආදී සමාජ දුරාවාර වර්ධනය වේ.
- අල්පේච්ඡ දිවි පැවැත්මෙන් ලෝභය, ඊර්ෂ්‍යාව, ආශාව, තෘෂ්ණාව, මානය, ක්‍රෝධය, චෛරය, පළිගැනීම ආදී දුර්ගුණ පාලනය වන අතර එයින් අසීමිත ආශාවන් පසු පස හඹායාමෙන් ඇතිවන මානසික අසහනය ද අවම වේ.
- 'ඌණෝ ලෝකේ අතිත්තෝ තණ්හා දාසෝ' ලෝක සත්ත්වයා අතෘප්තිකරය. තෘෂ්ණාවේ දාසයෙකි. මෙය තේරුම් ගනිමින් ආර්ථික සමෘද්ධිය ඇතිකර ගත යුතුය.
- කහවණු වැස්සකින් වත් මිනිසා තෘප්තිමත් නො වන බව බුදුසමය ද පිළිගන්නා අතර අඩු අපේක්ෂා සහිත දිවි පෙවෙතක අගය බුදුසමය අවධාරණය කරයි.
- ඒ අනුව අල්පේච්ඡ දිවි පැවැත්මකින් යුක්ත වීමෙන්
 - පැවැත්ම වාමි වේ
 - පුද්ගල ගැටුම් අවම වේ
 - මානසික සහනය වර්ධනය වේ
 - පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැකි වේ, ලද දෙයින් සතුටු වීම, සරල පැවතුම් සහිත බව, අල්පකෘත්‍යතාව ආදී ගුණ ධර්මවලින් සමාජය පෝෂණය වේ.
- අධාර්මික රැකියාවන්ගෙන් ධනවත් වීමට අපේක්ෂා නො කිරීම, අධාර්මික ක්‍රියා නො කිරීම හේතු කොටගෙන සාමකාමී තෘප්තිමත් සමාජ පසුබිමක් නිර්මාණය වේ.
- තරඟකාරී ජීවන රටාවෙන් අත්මිදීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කායික මානසික සුවතාව ඇති වේ.
- ආත්ම විමුක්තියට ද හේතු වේ.

සියලුම කළ නිව

(ලකුණු 06යි)

II කොටස

4. (i) ගුණගරුක සමාජයක් ගොඩනැගීමෙහිදී දස පින්කිරියවත් අදාළ කරගත හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

දානං සීලං ච භාවනා පත්තිපත්තානුමෝදනා
වේය්‍යාවච්චාපවායං ච දේසනා සුභි දිට්ඨිජු

දානය - දන්දීම

සීලය - සිල්ලකීම

භාවනා - භාවනා කිරීම

පත්තිදාන - පින්දීම

පත්තානුමෝදනා - පින් අනුමෝදන් වීම

වේය්‍යාවච්ච - වතාවත් කිරීම

අපවායන - පිදිය යුත්තන් පිදීම

දේශනා - ධර්මය දේශනා කිරීම

සුභි - දහම් ඇසීම

දිට්ඨිජු - නිවැරදි දක්මෙන් යුක්තවීම

ආරාධිත පින් 1 ක්

විද්‍යාව 3 ක්
මනස 3 ක්
පුද්ගල 7 ක්
කර්ම 6 ක්
කාම 10 ක්

- තමා සතු දේ මසුරුබවින් තොරව පරිත්‍යාග කිරීම දානය යි. දානය තුළින් කරුණාව, දයාව ආදී ගුණාංග වර්ධනය වන අතර පරාර්ථවරියා ගුණය වර්ධනය වේ.
- සීලය යනු කායික, වාචික සංවරයයි. සීලයෙන් ඉන්ද්‍රිය දම්නය, ඉන්ද්‍රිය සංවරය සිදුවන අතර තුමාගේ මෙන්ම අන්‍යයන්ගේ ද පීඩිතාරක්ෂාව හා පවුල් සංස්ථාවේ ආරක්ෂාව තහවුරු වේ.
- භාවනාව යනු කුසල් දහම් වැඩිදියුණු කිරීමේ මානසික අත්‍යාවශ්‍ය යි.
- භාවනා වැඩීම, ධර්මදේශනා කිරීම, ධර්ම ශ්‍රවණය කිරීම ආදිය තුළින් සදාචාර සම්පන්න සමාජයක් නිර්මාණය වේ.
- පින්දීම හා පින් අනුමෝදන් වීම තුළින් කෘතචේදත්වය වැනි මානවීය ධර්ම සමාජගත වීම
- වතාවත් කිරීම හා පිදිය යුත්තන් පිදීම මගින් අනනිමානිඛව, විශ්වසනීයත්වය ආදී ගුණාංගවලින් පෝෂණය වීම
- නිවැරදි දක්මෙන් යුක්තවීමෙන් හරි වැරදි පින් පව් ආදී වශයෙන් පුද්ගල ක්‍රියා ඇගයීමට ලක් කොට, සත්‍ය මත පිහිටා සමාජය නිවැරදි දිශානතියක් කරා යොමු කිරීම

මෙම කරුණු ඇසුරෙන් පිළිතුර සකස් විය යුතුය.

කල්පිත 5 ක්
සාක්ෂි 10 ක්

(ලකුණු 10යි)

4. (ii) ශ්‍රද්ධාවේ ප්‍රභේද පැහැදිලි කොට බෞද්ධ ප්‍රතිපදාව පිළිබඳව ශ්‍රද්ධාව පදනම් වන ආකාරය විස්තර කරන්න.

- ශ්‍රද්ධාව යන වචනය බුදුසමයට ම ආවේණික වචනයකි. පාලි භාෂාවෙන් සද්ධා යනුවෙන් මෙය හැඳින්වෙයි.
- කරුණු තේරුම් ගෙන ඇතිකර ගන්නා වූ අවබෝධාත්මක ප්‍රසාදය ආකාරවකි ශ්‍රද්ධාව නම් වේ.
- සත්තාර්ය ධනයෙහි පළමු වැන්න ශ්‍රද්ධාවයි.
- කසිභාද්වාර සූත්‍රයේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ ශ්‍රද්ධාව ධර්මයකට සමාන කරති (සද්ධා ධර්ම).
- ශ්‍රද්ධාව ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රභේද දෙකකි.
 - 1 අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව
 - 2 ආකාරවකි ශ්‍රද්ධාව
- අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව යනු පදනම් විරහිත ව, අවිචාරවත් ව කරුණු හරි හැටි නො දන ඇතිකර ගන්නා විශ්වාසයයි. අන්ධ විශ්වාසය, අන්ධ භක්තිය මෙයින් අදහස් වේ.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි අපරිමිත භක්තියෙන් සිටි වක්කලී හිමියන්ගේ හැසිරීම ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රසංසා කර නැත. එවැනි භක්තිය විමුක්තියට බාධාවක් බව දක්වා ඇත.
- ලේපෙන ශ්‍රද්ධාව අමුලිකා ශ්‍රද්ධාවයි.
- අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව මෝහමුලික ව උපදින්නකි.
- අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව භක්තිය මත පදනම් වූවකි.
- බුද්ධාදී රත්නත්‍රයේ ගුණ දෑ ප්‍රඥාවෙන් හා විමර්ශනයෙන් යුතුව අවබෝධයෙන් බෞද්ධ පිළිවෙත් පිළිබඳව ලබන පැහැදිලි ආකාරවකි ශ්‍රද්ධාවයි. 'ආකාරවකිකි කාරණං පරියේසිත්වා ගතිතත්තා සකාරණා'
- තව අරහාදී බුදුගුණ, ස්වාක්ඛාතාදී දහම් ගුණ සුපටිපන්නාදී සඟ ගුණ මැනවින් තේරුම් ගෙන ඇතිකර ගත්තේ ආකාරවකි ශ්‍රද්ධාවයි.
- බුදුසමයේ අගයනු ලබන්නේ ද ආකාරවකි ශ්‍රද්ධාවයි.
- බුදුසමයේ ශ්‍රද්ධාව, ප්‍රඥාව හා එකට බැඳී පවතී.
- ශ්‍රද්ධාවෙන් තොර ප්‍රඥාවක්, ප්‍රඥාවෙන් තොර ශ්‍රද්ධාවක් බුදුදහම නො පිළගනී.
- බෞද්ධ ආර්ය මාර්ගයේ ආරම්භය ශ්‍රද්ධාවයි. එය අවසන් වන්නේ ප්‍රඥාවෙනි.
- ත්‍රිවිධ රත්නයෙහි ගුණ අවබෝධ කරගැනීමටත් අකුසල ධර්මයන්ගෙන් අපිරිසිදු සිත පිරිසිදු කරගැනීමටත් කුසල් අකුසල් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමටත් එමගින් වර්ත සංවර්ධනයටත් හැකි වන්නේ සම්පසාදන ලක්ඛණ ශ්‍රද්ධාවෙනි.
- නිවන් මගට බාධා පමුණුවන පංචනිවරණයන්ගෙන් මිදී සිත සමාධිගතකරන ශ්‍රද්ධාව සම්පක්ඛන්දන ශ්‍රද්ධාවයි.
- ශ්‍රද්ධාව ලෝකෝත්තර පීඨිතයට පමණක් නොව ලෝකික පීඨිතයට ද වැදගත් වන්නේ එමගින් මනා චරිත සංවර්ධනයක් ඇති කරන බැවිණි. හික්මීම, සංවරය, සීලය, ඉවසීම, උපේක්ෂාව ආදී වර්යාධර්ම එමගින් දියුණු වේ.
- රහතන් වහන්සේලා චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කරගත් පසු ශ්‍රද්ධාවෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැති බව (අස්සද්ධෝ)

මෙවැනි කරුණු ඇසුරෙන් පිළිතුර සකස් විය යුතුය.

5. (i) ලෝකික ජීවිතයේ පරමාර්ථය ආර්ථික සමෘද්ධිය පමණක් නොවන බව වතුර්විධ සැපය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් පහදා දෙන්න.

- බෞද්ධ ගිහි උපාසක උපාසිකාවන් විසින් ලෝකික ජීවිතයේදී අත්විඳිය යුතු වතුර්විධ සැපය අංගුත්තර නිකායේ අනුසූතියේ මෙසේ දක්වේ.

1. අත්ථි සුඛ
2. භෝග සුඛ
3. අනුභූ සුඛ
4. අනවජ්ජ සුඛ

අත්ථි සුඛ 1
භෝග සුඛ 3
අනුභූ සුඛ 3
අනවජ්ජ සුඛ 1

අත්ථි සුඛ

ලකුණ 2

උත්සාහයෙන්, විරියයෙන්, වෙහෙස මහන්සි වී, දැනුම් ව උපයන ලද ධනය තමා සතුව පැවැතීම කරුණ කොටගෙන ඇතිවන සැපය අත්ථි සුඛය නම් වේ.

භෝග සුඛ

ලකුණ 3

දැනුම් ව උපයන ලද ධනය පින්දහම් කරමින් මැනවින් පරිභෝජනය කරමි යයි සිතේ ඇතිවන සතුට භෝග සුඛය නම් වේ.

අනුභූ සුඛ

ලකුණ 2

දැනුම් ව ධනය උපයා ගන්නා පුද්ගලයාට ණය බරක් නොමැතිවීම නිසා ඇතිවන සතුට අනුභූ සුඛය නම් වේ.

අනවජ්ජ සුඛ

ලකුණ 4

බෞද්ධ ප්‍රතිපදාව වඩන ගිහි උපාසක උපාසිකාවන්ට ඉහත දැක් වූ සැප තුනත් සමග පැවතිය යුතු අනිවාර්ය සැපය වන්නේ අනවජ්ජ සුඛයයි. එනම් නිවැරදි කාය කර්ම, නිවැරදි වචිකර්ම, නිවැරදි මනෝකර්ම ප්‍රමුණ කරමින් ආර්ථික දියුණුව සලසා ගැනීමයි. කෙසේ හෝ ආර්ථික සමෘද්ධිය සපුරා ගැනීම බුද්ධතම අනුමත නො කරන අතර දැනුම්, අසාහසික සම්මා ආච්චයට අනුගත ජීවන පිළිවෙතක් බෞද්ධ උපාසක උපාසිකාවන් විසින් අනුගමනය කළ යුතුය. එහිලා අනවජ්ජ සුඛය හෙවත් කාය වාක් මනෝ සුවර්ත භාවයෙන් යුතු ආර්ථික සමෘද්ධිය අවධාරණය කෙරේ. ඒ අනුව ධනෝපායනය, ධන පරිභෝජනය, ධන කළමනාකරණය හා ධන සංරක්ෂණය ධාර්මික පදනමක් මත සිදු කළ යුතුය. එහිලා අත්ථි සුඛය පමණක් නොව භෝග සුඛ, අනුභූ සුඛ, අනවජ්ජ සුඛ යන කරුණු ද එකසේ වැදගත් වේ.

Handwritten signature and initials

Handwritten marks: 46, 10

5. (ii) ස්වච්ඡන්දතාව පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පුද්ගලයා තුළ ආත්ම විශ්වාසය ගොඩනැගීම පිණිස ඉවහල් වන බව පෙන්වා දෙන්න.

- ස්වච්ඡන්දතාව යනු නිදහසේ සිතා මතා තීරණ ගැනීමට, තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට පුද්ගලයාට ඇති හැකියාවයි.
- එහිලා බුද්ධතම මිනිසාගේ පෞරුෂය මහාබුද්ධ මහාපුරුෂ ආදී සර්වබලධාරී ඊශ්වර නිර්මාණවාදී පාරභෞතික පිළිගැනීම්වලට යටත් නොකරයි.
- තවද නියතිවාදී, අධිච්චසම්ප්‍රජපන්නවාදී, ප්‍රබ්බේකතභේදවාදී සංකල්ප බැහැර කරන බුද්ධසමය මිනිසා යනු ස්වාධීනව සිතාමතා කටයුතු කළ හැකි නිදහස් සත්ත්වයකු ලෙස පිළිගනියි. *Handwritten note: තාම නිදහස්ව සිටිය යුතුය*
- ඒ අනුව භෞද්-නරක, පිත්-පච්චි, කුසල්-අකුසල්, සාධු-අසාධු, කරුණිය-අකරුණිය, විඤ්ඤාපසස්ථ-විඤ්ඤාගරහිත, කාය වාක් මනෝ ක්‍රියාකාරකම් ඔහු විසින් ම තෝරා බේරාගෙන අයහපත් ක්‍රියාවලින් මිදී යහපත් ක්‍රියාවේ යෙදීමට පුද්ගලයාට නිදහස මෙන්ම හැකියාව ද ඇත.
- පුද්ගලයාගේ කැපවීම, උත්සාහය, අධිෂ්ඨානය අගය කරන බුද්ධසමය පුද්ගල පෞරුෂය ඉහත දක්වන ලද කිසිදු බාහිර බලවේගයකට යටත් නො කරයි.
- විමුක්තිය හෝ ආර්ථික සමාද්ධිය වැනි අහිමන නිශ්චිත ඉලක්කයක් කරා ලඟා වීමට පුද්ගලයාට ආත්ම විශ්වාසයෙන් යුතුව කටයුතු කළ හැකි බව ස්වච්ඡන්දතාව මගින් අවධාරණය කෙරේ.
- ඒ අනුව ස්වච්ඡන්දතාව මගින් පුරුෂ බලය, පුරුෂ පරාක්‍රමය, පුරුෂ චීර්යය, අප්‍රමාදය, වායාමය වැනි ධනාත්මක හා පුද්ගල පෞරුෂය ඔසවා තබන ආකල්ප උත්තේජනය කොට පුද්ගලයා සිය ඉලක්ක ජය ගැනීමට මෙහෙයවනු ලබයි.

(ලකුණු 10යි)

6. (i) ධර්ම සන්නිවේදනයෙහිලා බුද්ධචරණන් වහන්සේ භාවිත කළ සන්නිවේදන ක්‍රම ශිල්ප උදාහරණ සහිතව විස්තර කරන්න.

- ධර්ම දේශනා කිරීමේදී ජාති, ආගම්, කුල, ගෝත්‍ර, උස් පහත් හේද නො සලකා ඒ ඒ පුද්ගල වර්ත හඳුනාගෙන ධර්ම දේශනා කළ බව
- දේශනා මාධ්‍ය ලෙස නො ගැඹුරු සරල භාෂාවක් භාවිත කළ බව
- දානකථා, සීලකථා ආදියෙන් පටන්ගෙන අනුක්‍රමයෙන් නිවනට හේතු වූ ගැඹුරු ධර්මය දේශනා කරමින් 'ආනුප්‍රබ්බි කථා' ක්‍රමය හා ශ්‍රාවකයා සාප්තව ධර්මාවබෝධයට නැඹුරු කරවීමේ සාමුක්කංසික ක්‍රමය අනුගමනය කළබව
- ධර්මය දේශනා කිරීම සඳහා ක්‍රම හතරක් භාවිත කළබව
 - 1 අත්තජ්ඣාසය - තමන් වහන්සේගේ අදහසට අනුව සුදුසු ධර්මයක් දේශනා කිරීම (ධම්මවක්කපවත්තන සූත්‍රය)
 - 2 පරජ්ඣාසය - ශ්‍රාවකයාගේ අපේක්ෂාවට අනුව දහම් දෙසීම (අරියපරියේසන සූත්‍රය)
 - 3 අවිජුප්පත්තික - හේතු වූ කරුණක අර්ථය පැහැදිලි කිරීම සඳහා දහම් දෙසීම (සිගාලෝවාද සූත්‍රය)
 - 4 පුච්ඡාවසික - ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීම වශයෙන් දහම් දෙසීම (මංගල සූත්‍රය)

- බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රශ්න විසඳූ ක්‍රම හතරක් ද පෙළ දහමෙහි දැක්වෙන බව
 - 1 ඒකංස ව්‍යාකරණය - සෘජු පිළිතුරු සැපයීම (ආලවක සූත්‍රය)
 - 2 විභජ්‍ය ව්‍යාකරණය - විශ්ලේෂණාත්මක ව පිළිතුරු දීම (වුල්ලකම්මවිභංග සූත්‍රය)
 - 3 පටිපුච්ඡා ව්‍යාකරණය - ප්‍රතිප්‍රශ්න විමසා පිළිතුරු සැපයීම (වුල්ලසව්වක සූත්‍රය)
 - 4 ධ්වනිය - ආත්ම විමුක්තියට අදාළ නොවන ප්‍රශ්න පසෙකින් තැබීම (වුල්ලමාදුංකාපුත්ත සූත්‍රය)

මීට අමතර ව,

- සෘජු දේශනා (ධම්මවක්කපවත්තන සූත්‍රය)
- සාකච්ඡා ක්‍රමය (කන්දරක සූත්‍රය)
- උපමානුසාරී දේශනා (වුල්ලහත්ථිපදෝපම සූත්‍රය)
- පැවරුම් ක්‍රමය (වුල්ලපන්ථක කථා පුවත, කිසාගෝතමී කථා පුවත)
- ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය භාවිතය (රාහුලෝවාද සූත්‍රය, ඛේමා කථා පුවත, නන්ද කුමරාගේ කථාව, සිරිමා ගණිකාවගේ කථාව)

යනාදී ක්‍රම මගින් ශ්‍රාවක ප්‍රශ්න විසඳමින් ධර්ම සන්නිවේදනය සඳහා බුදුරජුන් භාවිත කළ විවිධ ක්‍රම ශිල්ප උදාහරණ සහිත ව පැහැදිලි කිරීම අවශ්‍ය වේ.

(ලකුණු 10යි)

6. (ii) තෙවන ධර්ම සංගායනාවට තුඩුදුන් හේතු සැකෙවින් දක්වා බුදුසමයේ විරස්ථිතිය විෂයයෙහි එහි ප්‍රතිඵල හේතුවූ අයුරු විමසන්න.

තෙවන ධර්ම සංගායනාවට තුඩුදුන් හේතු

- ලාභ සන්කාර අපේක්ෂාවෙන් හා සසුන කිලිටි කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් ශ්‍රමණ වේශ ධාරීන් සසුන්ගත වී සිටීම නිසා හත් වසරක් තිස්සේ විනය කරම නො කිරීම
- සිල්වත් හික්මුන් වනගත ව විසීම
- දුසිල් හික්මුන් නිසා සසුන කිලිටි වී තිබීම
- බුද්ධ වචනවලට වැරදි අර්ථ දැක්වීම
- සංඝයා නිකාය අටලොසකට බෙදී සිටීම

බුදුසමයේ විරස්ථිතිය විෂයයෙහි එහි ප්‍රතිඵල හේතු වූ අයුරු

- දුසිල් හික්මුන් හැටදහසක් සසුනෙන් තෙරපා නිකාය දහඅටකට බෙදී සිටි හික්මුන් සමග කරවා, ශාසනය ශෝධනය කරවීම
- හත් වසරක් තිස්සේ නැවතී තිබූ ශාසනික විනය කර්ම නැවත ආරම්භ කිරීම
- බුදුදහමට එකතු වී තිබූ දුර්මත (පරවාද) පන්සියයක් බණ්ඩනය කරමින් ථේරවාද මතය තහවුරු කිරීම සඳහා සකවාද ඉදිරිපත් කරමින් කථාවන්ටුප්පකරණය රචනා කිරීම
- කථාවන්ටුප්පකරණය රචනා කිරීමත් සමග අභිධර්ම පිටකය සම්පූර්ණ වීම
- භාරතයේ විවිධ රාජ්‍ය සහ විදේශ කිහිපයකට ම ධර්මය ව්‍යාප්ත කිරීම පිණිස ධර්ම දූත කණ්ඩායම් පිටත්කර යැවීම
- ඒ අනුව නවරට ධර්ම ප්‍රචාර සේවා ව්‍යාප්ත කිරීම

(ලකුණු 10යි)

7. (i) ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ ශ්‍රී ලාංකේය ජනතාව අතර ප්‍රචලිතව පැවති ඇදහිලි හා විශ්වාස නිදසුන් මගින් ප්‍රකට කරන්න.

යක්ෂ චන්දනය

- පණ්ඩුකාභය රජතුමා යක්ෂයින් සඳහා පුද පූජා පැවැත් වූ බවට තොරතුරු මහාවංසයෙහි සඳහන් වනබව
- නගරයට නැගෙනහිර දිසාවෙහි කාලවේල නම් යක්ෂයාට වාසස්ථානයක් කර වූ බවත්, චිත්තරාජ නම් යක්ෂයා අහස වැටට පහළ ප්‍රදේශයේ වාසය කර වූ බවත්, වළවාමුඩ් යක්ෂණියට ගෙ උයනෙහි දෙවොලක් ඉදිකර දුන් බවත් මහාවංසයේ සඳහන් වනබව
- පණ්ඩුකාභය රජතුමා චිත්තරාජ යක්ෂයා සමග සම අසුන්හි හිඳගෙන නැටුම් ගැයුම් නැරඹූ බව
- මහේජ, වෛශ්‍රවණ, පුතින්ධර, විභීෂණ සහ කාලශෝඳර නම් යක්ෂයන් ද වළවාමුඩ් සහ පච්ඡිමරාජ්හි නම් යක්ෂණියන් ද ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ චන්දනියත්වයට පත්වූ බව
- මහේජ යක්ෂයා ථූපාරාමයට බටහිරින් පිහිටි මහේජසරයෙහි විසූ බව
- මහාවංස වාර්තාවට අනුව වෛශ්‍රවණ යක්ෂයා නගරයෙහි බටහිර දොරටුව අසල නූග ගසක් වාසස්ථානය කොට ගෙන විසූ බව

මළවුන් ඇදහීම

- පණ්ඩුකාභය රාජ්‍ය කාලයේදී තම තමන්ට හිතවත් ව හා ලැදි ව විසූ මුතුන් මිත්තන් මියයෑමෙන් පසු යක්ෂයන් වශයෙන් නැවත ඉපදී ආරක්ෂකයන් ලෙස සිටි බව හා චිත්තරාජ හා කාලවේල එවැනි යක්ෂයන් දෙදෙනෙකුබව

නාගයන් ඇදහීම

- විජය කුමරු ලංකාවට පැමිණෙන විට මෙහි පදිංචිකරුවන් වූයේ යක්ෂ හා නාග නමින් යුත් ගෝත්‍රිකයන් යැයි මහාවංසයේ සඳහන් වනබව
- දීපවංසයෙහි යක්ෂ, නාග පිසාව හා දේව යන ගෝත්‍රිකයන් ලංකාවේ සිටිබව
- නාගයින් ජලයට අධිගෘහිත භූත විශේෂයක් යැයි ලක්වැසියන් තුළ විශ්වාසයක් තිබූබව හා අනුරාධපුර, මිහින්තලය වැනි ස්ථානවලින් හමු වී ඇති පැරණි ගල්පොකුණු තුළ නාග රූප කැටයම් කර තිබීමෙන් ඒ බැව් ප්‍රකට වනබව
- නාග චන්දනය එකල ලක්දිව ප්‍රබල ව පැවති ඇති බවට පුද්ගල හා ස්ථාන නාමයන් සඳහා "නාග" යන නාමය යොදාගෙන තිබීමෙන් පැහැදිලි වන බව

වාක්ෂ චන්දනය

- අතීත මුතුන් මිත්තන් රුක්ෂ ගස්වල බිහිසුණු ස්වභාවය දැක ඒවායේ දෙවියන් වාසය කරතැයි සිතා වැදුම් පිදුම් සිදු කර ඇති බව
- මහාවංසයට අනුව පණ්ඩුකාභය රජතුමා යක්ෂාධිපති කුවේරහට නූග ගසකුත් ව්‍යාධි දෙවියාට තල් ගසකුත් වාසස්ථාන (දේවාල) ලෙස වෙන් කර දුන් බව
- නූග ගස බුද්ධකාලයටත් පෙර සිට ම චන්දනියත්වයට පාත්‍ර වූ වාක්ෂයක් බව සූජාතාවගේ කථා පුවතීන් හා චක්ඛුපාල කථාපුවතීන් විද්‍යමාන වන බව

දේව චන්දනය

- විවිධ කර්මාන්තවලට අධ්‍යාපන දෙව්වරු සිටි බව
- මහාවංස වාර්තාවට අනුව දඩයම්කරුවන්ගේ ඉෂ්ට දේවතාවා ලෙස ව්‍යාධි නම් දෙවියෙකු චන්දනයට පාත්‍ර වී ඇති බව
- ලෝකුරු කර්මාන්තයේ නියැලෙන්නන්ගේ දෙවියන් ලෙස කම්මාර නම් දෙවියෙකු චන්දනයට පාත්‍ර වී ඇති බව
- දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා මහාවිහාරයේ සීමා මායිම් ලකුණු කිරීමේදී කම්මාර දෙවියාගේ දේවාරයට වම්පසින් ගියබව සඳහන් වීමෙන් මේ දෙවියා ද ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ සිට ඇදහූ දෙවියෙකැයි සිතිය හැකි බව
- ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ සිට පුද්ගලික ලබන ප්‍රාදේශීය දෙව්වරුන් කිහිප දෙනෙක් සිටින බව
උදා - සමන් දෙවියන්, උපුල්වන් දෙවියන්, විභිෂණ දෙවියන් වැනි

ග්‍රහ කාරක හා නක්ෂත්‍ර ඇදහිල්ල

- අනුරාධපුර නගරයට නම් තැබීමේදී අනුර නැකතින් ඇරඹූ නිසාත් අනුරාධ නැමැත්තන් දෙදෙනෙකු විසූ නිසාත් අනුරාධපුරය වී යැයි මහාවංසයේ සඳහන් වන බව
- පණ්ඩුකාභය රජු අනුරාධපුර නගරය ඉදි කිරීමේදී නිමිති දන්තවුන්ගේ හා නැකැත්තරුවන්ගේ උපදෙස් ලබා ගත් බව
- අතීතයේ පුද්ගල නාම යෙදීමේදී එක් එක් නැකතට අනුව නාමකරණය කර ඇති බව
උදා: අනුර, රෝහණ, පුස්ස

බ්‍රාහ්මණ ආගම

- විජය කුමරු සමග පැමිණි උපතිස්ස බ්‍රාහ්මණයා අනුරාධ ග්‍රාමයට උතුරින් පිහිටි උපතිස්ස නම් ග්‍රාමය පිහිටුවාගෙන එහි පාලන කටයුතු සිදු කොට ඇති බව
- විජය රජුගේ පුරෝහිතයා වශයෙන් කටයුතු කළ උපතිස්ස, විජය රජුගේ අභාවයෙන් පසු පඬුවස්දෙව් රජු ලක්දිවට පැමිණෙන තුරු ලක්දිව පාලනය කර ඇති බව
- මොහු එකල සිටි බලසම්පන්න පුද්ගලයෙකු බව පඬුවස්දෙව් රජු තම්බපණ්ණියෙන් උපතිස්ස ග්‍රාමයට අගනුවර මාරු කිරීමෙන් පැහැදිලි වන බව
- පණ්ඩුකාභය කුමරු ශිල්ප ඉගෙනීම සඳහා වේදයෙහි හසළ දැනුමක් ඇති පණ්ඩුල නමැති බමුණෙකු වෙත ගිය බව හා ඔහු විසූ ග්‍රාමය "පණ්ඩුලගාම" නමින් හැඳින්වූ බව
- පණ්ඩුල බමුණාහට වන්දි නමින් පුතෙකු සිටි අතර ඔහු පණ්ඩුකාභය කුමරුගේ පුරෝහිතයා ලෙස කටයුතු කර ඇති බව
- දෙවනපෑතිස් රජතුමා සිය බෑණනු වූ අරිටිය කුමරුගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දඹදිව අශෝක රජුට තුටු පඬුරු යැවූ දූත පිරිසෙහි රජුගේ පුරෝහිත බමුණා ද වූ බව
- දෙවනපෑතිස් රජු දවස සංඝමිත්තා තෙරණිය ශ්‍රී මහාබෝධීන් වහන්සේ මෙරටට වැඩම කරවන ලද අවස්ථාවේ පුද පූජා පැවැත්වීම පිණිස තිවක්ක බමුණාගේ ගමෙහි වැඩ හිඳ වූ අතර තිවක්ක නම් බමුණා බෝධි වෘක්ෂය රෝපණය කළ උත්සවයට ද සහභාගී වී ඇති බව
- පණ්ඩුකාභය රජතුමා බ්‍රාහ්මණයන් සඳහා සොත්ථිසාලා නමින් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කර පූජා කර ඇතිබව හා බ්‍රාහ්මණ වට්ට නමින් ගොඩනැගිලි විශේෂයක් ඉදිකර දී තිබූ බව

පෞරුෂ ආගම

- මහාවංශයට අනුව පණ්ඩුකාභය රජතුමා ජෝතිය, ගිරි, කුම්භණ්ඩ යන නිගණ්ඨයන් තිදෙනාට අගනු තුනක් සාදවා දුන් බව
- වළගම්බා රජු ජෛනයන්ගේ ආරාම කඩා විනාශ කෙළේ යැයි මහාවංශයේ සඳහන් වන බව
- මහාවංශ අර්ථවිවරණයට අනුව තිස්ස, අභය සහ උත්තර නමැති කුමාරවරුන් තිදෙනාත් බල්ලාටනාග රජුගේ කාලයේදී රජුට විරුද්ධ ව කැරලි ගසා ගිරි ආශ්‍රමයට වැද සිය දිවි නසාගෙන ඇති බව

ශිව ආගම

- පණ්ඩුකාභය රජුගේ කාලයේදී "සිවිකා ශාලා" නමින් ගොඩනැගිලි විශේෂයක් පැවති බව
- පුද්ගල නාමයන් සඳහා "ශිව" (මුට්ඨිව/මහාශිව/මුලශිව/ගිරිකණ්ඩ ශිව) යන නාමය භාවිත කොට තිබීමෙන් ද එකල ශිව ආගම ප්‍රචලිත ව පවතින්නට ඇති බව
- බුදුසමය පැමිණීමෙන් පසුත් ලක්දිව ශිව වන්දනාව පවත්වාගෙන ගොස් ඇති බව

පරිබ්‍රාජක හා ආජීවක සම්ප්‍රදායන්

- පණ්ඩුකාභය රජු පරිබ්‍රාජකයන්ට ආරාම ඉදිකරවා දී තිබූ බව
- විජය කුමරු ලංකාවට පැමිණි අවස්ථාවේදී පිරිත් නූල් බැඳ පරිබ්‍රාජක පිරිසක් විසින් පිළිගත් බව
- හද්දකච්චායනා ඇතුළු පිරිස පරිබ්‍රාජක වේශයෙන් මෙරටට පැමිණි බව
- පණ්ඩුකාභය රජු ආජීවකයන් සඳහා ගෘහයක් කර දුන් බව

බුදුදහම

- බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් නවවන මාසයේදී දුරුතු පොහොය දිනක මහියංගණයට වැඩම කළ බව
- බුද්ධත්වයෙන් පස්වන වර්ෂයේ බක්පුර පසළොස්වක් පොහොය දිනයේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දෙවන ලංකාගමනය නාගදීපයට සිදු වූ බව
- බුද්ධත්වයෙන් අටවන වසරේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ තෙවන වරට කැලණියට වැඩම කිරීම හා එම ගමනේදී ම ශ්‍රී පාදස්ථානය වැනි ස්ථානවලට වැඩම කොට එම ස්ථාන පූජනීයත්වයට පත් කළ බව
- තපස්සු හල්ලුක වෙළෙන්දන් විසින් තිරියායේ ගිරිහඬු සෑය නමින් ස්තූපයක් කරවූ බව
- මහින්දාගමනයට පෙර ධර්මාශෝක රජු විසින් දෙවනපෑතිස් රජුට තෙරුවන් සරණ යන ලෙස හසුන් එවා ඇති බව

මෙවැනි කරුණු පදනම් කරගෙන පිළිතුර සකස්විය යුතුය.

(ලකුණු 10යි)

7. (ii) ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ ගුණ ධර්ම පෝෂණයට මහින්දාගමනයෙන් සිදු වූ බලපෑම ප්‍රමාණ කරන්න.

- ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජය ඉතා දියුණු ගුණධර්ම, චාරිත්‍ර හා සංස්කෘතියක් සහිත සමාජයක් බවට පත්වූයේ මහින්දාගමනයේ බලපෑම නිසා ය.
- මාපිය-දුදරු, ගුරු-සිසු, ස්වාමි-භාර්යා, සේවා-සේවක, ගිහි-පැවිදි, මිත්‍ර-මිත්‍ර ආදී වශයෙන් ශ්‍රී ලාංකේය සමාජය මනා සමාජ සම්බන්ධතා ජාලයක් සහිත ශක්තිමත් සමාජයක් බවට පත්වීම
- ආගමික භක්තිය, දෙමාපියන්ට සැලකීම, වැඩිහිටියන්ට ගරුකිරීම, ගිලානෝපස්ථානය, පරෝපකාරය, දානය, පරිත්‍යාගය, පරාර්ථය පිණිස ශ්‍රමය කැප කිරීම, අන්‍යයන්ට ඇහුම්කන්දීම, මෛත්‍රිය, හිංසනය පිටුදැකීම, සතුන්ට හා පරිසරයට ආදරය දැක්වීම, නම්‍යශීලීබව, අන් අයගේ නිදහසට බාධා නොකිරීම, කළගුණ සැලකීම, ධාර්මිකව ධනය ඉපැයීම හා ධාර්මික ධන පරිභෝජනය, දුගී මගී යාවකාදීන්ට දන්දීම, ආගමික නිදහසට ගරු කිරීම, අසල්වැසියන් හා සුභද්‍රව කටයුතු කිරීම, යුතුකම් හා සිරිත් විරිත් ඉටුකිරීම, ගැබ්ණි මාතාවන්ට රැකවරණය සැලසීම, කාන්තාවන්ට රැකවරණය සැලසීම, ආගන්තුක සත්කාර, ප්‍රියශීලී මිත්‍රශීලී භාෂා ව්‍යවහාරය ආදී වශයෙන් සාමාජික ජීවිතය හා බැඳී ගුණ ධර්ම පෝෂණයට බෞද්ධ දර්ශනයෙන් මහඟු දායකත්වයක් ලැබී ඇති බව
- මංමාවත් ඉදිකිරීම, ගිමන්හල් තැනීම, ආරෝග්‍යශාලා ඉදිකිරීම, ළිං පැන් පොකුණු තැනීම, දන්සල් පැවැත්වීම, උයන්වතු වගාව, ඒදඬු පාලම් තැනීම, විශ්‍රාම ශාලා තැනීම ආදී සත්කාරයන්ට සිංහලයා නැඹුරු වූ බව
- අත්තම් ක්‍රමය යටතේ ශ්‍රමය සාමූහික ව බෙදාගත්බව
- කුඩා සතෙකු වුව ද මැරීම බරපතල වරදක් සේ සලකනවා පමණක් නොව සතුන්ට හිරිහැර කිරීම, පීඩා කිරීම, හිංසා කිරීම ආදිය ද බරපතල වැරදි සේ සලකමින් අවිහිංසාවාදී ව ක්‍රියාකිරීමට පුරුදු වූ බව
- ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකී සතුන්ට කරුණාව, මෛත්‍රිය දැක්වීම, අදත්තාදානයෙන් වැළකී අත්සතු දේ ආරක්ෂා කිරීම, කාමමිත්‍යාවාරයෙන් වැළකී ශිෂ්ටසම්මත අඹු සැමි සබඳතා පවත්වාගෙන යාම, මුසාවාදයෙන් වැළකී සත්‍ය වචන කථා කිරීම, මද්‍යසාර භාවිතයෙන් වැළකී සිහිනුවණින් යුතුව සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවිතයක් ගතකිරීමට යොමුවීම වැනි දේට හුරු වූ බව
- උපතේ සිට මරණය දක්වා ම ජීවිතයේ වැදගත් අවස්ථාවලදී බෞද්ධ පිළිවෙත්වලට මූලිකත්වය දී ගුණධර්ම පෝෂණය කරගත් බව
- මරණයෙන් පසු කරනු ලබන දානමය පින්කම් මගින් ගුණධර්ම සංවර්ධනයට නැඹුරු වූ බව
- ශ්‍රද්ධාවෙන් ආරම්භවී තෙරුවන් සරණ යාමේ පටන් නිර්වාණ අවබෝධය දක්වා ගිහිපැවිදි ජීවිත ගතකරන ශ්‍රාවකයන් සඳහා නිර්දේශිත ගුණධර්ම මගින් නිර්වාණාවබෝධයට පෙර ඉහත දැක්වුණු ගුණාංග සංවර්ධනය වී සමාජයේ මිනිස්කම ස්ථාවර වූ බව

යනාදී කරුණු ඇසුරින් පිළිතුර සකස්විය යුතුය.

සංස්කෘතික
විද්‍යාත්මක
ලකුණු.

5.7 නේදාර හා මදුරා බුද්ධ ප්‍රතිමා සම්ප්‍රදායයන්හි ලක්ෂණ කෙටියෙන් හඳුන්වා දී ලාභය බුද්ධ ප්‍රතිමාවේ සුවිශේෂතා පෙන්වා දෙන්න.

නේදාර බුද්ධ ප්‍රතිමාවල ලක්ෂණ

- නොකාරුණික ලිලාව දක්වයි.
- ආහංග හෙවත් මදක් නැමුණු කෝමල සිරුර නිරූපණය කරයි.
- අත් සංවර ව සිරුරට සම්පව ඇත.
- හෙත් අඩවත් ය. තොල් සිහින් ය. පරිමාණානුකූල කම්මුල් ඇත. (මනාව සැකසුණු කම්මුල්වලින් යුක්ත ය)
- හිසකේ ස්වාභාවික ය.
- සිවුර මුක වෝගාවතට සම ය.
- බොහෝවිට සිවුර දෙවුරම වැසෙන සේ දක්වා ඇත.
- මුක ඇපලෝ දෙවියන් පූර්වාදර්ශ කරගෙන තිබේ.
- පද්මාසනය, කුඩා නෙළුම් මලක් මත දුෂ්කර ව වැඩ සිටින විලාසයකි.
- උෂ්ණිය මුක සුරය දේවතාවාගේ මකුටය හෙවත් හිසකෙස් රොදට සමාන ය.
- උරුණ රෝමය හා දික්වූ කන්පෙති ඇත.
- නාසය දික්ව සෘජුව සකස් කර ඇත.
- සමරූපතාව බොහෝ විට දක්නට නැත.
- පුළුල් සිරුර දෙස බලනවිට අත්පා කෙටිව සකස් වී ඇත.
- හිස පිටුපසින් කවාකාර රශ්මි මාලාවක් දක්වා ඇත.
- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බාහිර රුව අලංකරණය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කොට තිබේ.

මුක ගුණ - 57 ලක්ෂණ
සිරුර - 57 ලක්ෂණ

මදුරා බුද්ධ ප්‍රතිමාවල ලක්ෂණ

- ශාක්‍යසිංහ ලිලාව දක්වයි. ඇතැම් විට පාමුල සිංහ රුවක් ඇත.
- සමහරෙකු හෙවත් කය සෘජුව තබා දෙපා මදක් දුරස් කොට සිටීම
- අත් සිරුරට ඇත් ය. ඇතැම් විට ඉණට අත් ගසා ගත් අයුරු දැක්වේ.
- හෙත් විවෘතය. තොල් මහත් ය. කම්මුල් පිම්බී ඇත.
- හිසකේ ශෛලිගත ය. කැරලි ගැසී ඇත.
- විනිවිද පෙනෙන තරම් දුහුල් සිවුරකි. රැළි අඩු ය.
- සිවුර වම් උරහිස වැසෙන සේ දක්වා ඇත.
- සිවුරෙහි රැළි උඩුකය මත පමණක් පෙන්වා ඇත.
- අදහස පටියකින් සිරකොට බැඳ තිබෙන ආකාරය පෙන්වුම් කරයි.

- උෂ්ණීභය දක්වා ඇත්තේ සම්පූර්ණයෙන් ම මුද්‍රිත කරන ලද නිසෙහි හරිමැද හක් බෙල්ලක් නැතහොත් ගොඵබෙලි කටුවක් යටි අතට තබා තිබෙන ආකාරයට ය. උදාහරණ : කත්තා හා අභිවිෂ්ණු බුද්ධ ප්‍රතිමා
- මුද්‍රිත කළ හිස මැද උඩට නෙරාගිය මාංශමය බුබුලක් ලෙස ද උෂ්ණීභය නෙළා ඇත.
- උර්ණ රෝමය දැක්වීමට නලලෙහි උස් තිත්ක් තබා ඇත.
- පද්මාසනය (නෙළුම් මල) මත පහසුවෙන් වැඩ සිටින විලාසයකි.
- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණ නිරූපණය කිරීමට වැඩි අවධානයක් යොමු කර තිබේ.

ශ්‍රී ලාංකේය බුද්ධ ප්‍රතිමාවේ සුවිශේෂතා

- මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගේ ලංකාගමනයෙන් අනතුරුව බුදුදහමේ සීඝ්‍ර ව්‍යාප්තියත් සමග ලාංකේය ප්‍රතිමාකරණයේ ආරම්භය පිළිබඳ තොරතුරු මහාවංසයේ දැකගත හැකි බව
- මහාවංසයට අනුව ලංකාවේ නිර්මාණය වූ පළමු බුද්ධ ප්‍රතිමාව දේවානම්පියතිස්ස රාජ්‍ය කාලයට අයත් බව
- දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා ථූපාරාමයේ තැන්පත් කළ ශෛලමය බුද්ධ ප්‍රතිමාව පළමුවන ජෙට්ඨතිස්ස රජතුමා (ක්‍රි. ව. 266-276) පැදුම්නිස් පව්ව විහාරයට ගෙන ගොස් තැන්පත් කර ඇති බව හා එය හිඳි ප්‍රතිමාවක් බව
- ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධ ප්‍රතිමාවල හිඳි, හිරි සහ සැතපෙන යනුවෙන් ප්‍රධාන ඉරියව් තුනක් දැකගත හැකි බව
- මුල් යුගයේදී බෙහෙවින් ම ජනප්‍රිය වී ඇත්තේ හිඳි ප්‍රතිමා බව හා උරුසිලා පටිමාව ද හිඳි ප්‍රතිමාවක් වූ බව හා මහමෙවුනාවේ සමාධි බුදුපිළිමය, පන්කුලිය ප්‍රතිමාව, නොලුවිල ප්‍රතිමාව, මැදිරිගිරිය වටදාගෙහි ප්‍රතිමා, ගල් විහාරයේ හිඳි ප්‍රතිමා මේ වර්ගයට අයත් වන බව
- හිඳි පිළිම නිර්මාණය කිරීමෙන් සියවසක් පමණ ගිය තැන හිරි ප්‍රතිමා නිර්මාණය ආරම්භ වී ඇති බව හා අනුරාධපුර මහ ඉලුප්පල්ලම ප්‍රතිමාව එසේ නිර්මාණය කරන ලද පළමු හිරි පිළිමය සේ සැලකෙන බව
- හිරි පිළිම සමහර, ආහංග හා ත්‍රිභංග යනුවෙන් කොටස් තුනකට බෙදිය හැකි බව
- සැතපෙන බුද්ධ ප්‍රතිමා හෙවත් ඔත් පිළිම නිර්මාණය සිදුකර ඇත්තේ පසුකාලීන ව ය.
- මෙම ප්‍රතිමාවල මූලික ලක්ෂණය නම් සිංහසෙය්‍යාව බව
- බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණ නිරූපණය කිරීමට වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇති බව
- ලාංකේය බුද්ධ ප්‍රතිමා නිර්මාණය සඳහා මාධ්‍ය රැසක් යොදාගෙන ඇත. ප්‍රතිමා ශාස්ත්‍රයට අනුව රන්, තඹ, මැටි, සිලා, ලී, ගඩොල් හා හුණු යන මාධ්‍ය රැසක් භාවිත කර ඇති බව

අ.ප.ස. වි.ක.ව. 2022 (2023)

(ලකුණු 10යි)

5. (ii) පහත සඳහන් මාතෘකා අතරින් දෙකකට ප්‍රමාණවත් සටහන් ලියන්න.

(1) චේතියභර

- කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණයේ වෛද්‍යයන්හි ආරක්ෂාව සඳහා ගල් කණුවලින් වට කොට ඒ මත පියස්සක් තනා ඉදිකළ වෘත්තාකාර ගෘහය චේතියභර නමින් හැඳින්වෙන බව
- ඉන්දියාවේ පැවති වෛද්‍ය ශාලාවලින් ලක්දිව චේතියභර සඳහා පූර්වාදර්ශ ලබාගන්නට ඇතැයි සැලකෙන බව
- මහාවංසයට අනුව ලංකාවේ ප්‍රථම වරට ථූපභරයක් වසන රජකුමා විසින් ථූපාරාමයට ඉදිකරන ලද බව
- ථූපභරය නමින් හැඳින්වූ මෙම ස්මාරකය නවීකරණය කිරීමෙන් අනතුරුව එය ධාතුභර නමින් හඳුන්වා ඇති බව
- විවිධ රජවරු ධාතුභර ප්‍රතිසංස්කරණය කර ඇති බවට තොරතුරු ලැබෙන බව
උදා - ගෝඨාභය රජු (ක්‍රි. ව. 266-276) ථූපාරාමය, අම්බස්තල හා මණිසෝම යන ධාතුභර ද හයවන අග්ගබෝධී රජු (ක්‍රි. ව. 727) ථූපාරාම ධාතුගෘහයේ දිරාපත් වී තිබූ දොරටුව ද ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
- ධාතුභර යන්න සංවර්ධනය වීමෙන් වටදාගෙය යන්න නිර්මාණය වී ඇති බව
උදා - ථූපාරාම වටදාගෙය, පොළොන්නරුව වටදාගෙය
- පරණවිතාන මහතාගේ අදහසට අනුව ථූපභර, චේතියභර, ධාතුභර, ධාතුගේන යන මේ සෑම වචනයක් ම එකම වර්ගයේ ගෙඩනැගිල්ලක් සඳහා භාවිත කර ඇති බව
- ස්තූපය ආරක්ෂා කිරීම මෙහි අරමුණ වී ඇති අතර වන්දනාවට පැමිණෙන සැදැහැවතුන්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම ද මෙහි අරමුණක් වී ඇති බව

(2) පරිමාභර

- බුදුපිළිම තැන්පත් කිරීම සඳහා ඉදිකළ ගෘහ විශේෂය පරිමාභර හෙවත් පිළිම ගෙවල් යනුවෙන් හැඳින්වෙන බව
- ස්වාභාවික විපත්වලින් බුද්ධ ප්‍රතිමාව ආරක්ෂා කර ගැනීම පරිමාභර නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණ බව
- පරිමාභර ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුනකට වර්ග කළ හැකිය.
 - 1 ගන්ධකුටි
 - 2 ප්‍රාසාද
 - 3 ගෙඩිගේ

ගන්ධකුටි සම්ප්‍රදාය

- ගෘහනිර්මාණ ශිල්පයේ දී වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සලකා ගොඩනැගිලි නම්කිරීම පිළිබඳ ක්‍රමය වුවද එය නොසලකා, උපයෝගිතාව අනුව ගොඩනැගිලි නම්කිරීම මුල් යුගයේ සිට ම සිදුකර ඇති බව
- ඒ අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටි කුටිය ගන්ධකුටි නමින් හඳුන්වන ලද බව හා බුද්ධ ප්‍රතිමාව නිර්මාණය කිරීමෙන් අනතුරුව එය තැන්පත් කිරීමට ඉදිකළ ගොඩනැගිල්ල ද ගන්ධකුටි නමින් ම හඳුන්වා ඇති බව
- හතරවන මහින්ද රජුගේ ජේතවනාරාම ලිපියේ අභයගිරි විහාරය පිළිබඳ විස්තර කරන තැන 'ගනොළ' යන වචනය යොදා ඇති බව හා ගනොළ යනුවෙන් ගන්ධකුටිය හඳුන්වා ඇති බව
- ගන්ධකුටි සම්ප්‍රදායට අයත් පරිමාසර වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ අනුව වර්ග දෙකකට වෙන්කළ හැකි බව
 - ගර්භසරය හා තනි වහල සහිත ගන්ධකුටි
 - ගර්භසරය, ආලින්දය (මණ්ඩපය), ද්විත්ව වහල සහිත ගන්ධකුටි
- ලංකාවේ ස්වාධීන පරිමාසර පිළිබඳ මුල් ම සඳහන වසඟ (ක්‍රි. ව. 65-109) රාජ්‍ය කාලයෙන් හමුවන බව

ප්‍රාසාද පරිමාසර

- ප්‍රාසාද යන්නෙන් මහල් සහිත ගොඩනැගිල්ලක් පිළිබඳ ව අදහස් කරන බව හා එබඳු මහල් සහිත පිළිම ගෙවල් ප්‍රාසාද පරිමාසර නමින් හැඳින්වෙන බව
- නිපන්න පරිමාසර නමින් ද මෙම පරිමාසර වර්ගය හඳුන්වා ඇති බව
- පුරාවිද්‍යා සාධක අනුව ප්‍රාසාද පරිමාසර වර්ග තුනකට වෙන්කළ හැකි බව
 - දිගින් වැඩි පළලින් අඩු ප්‍රාසාද පරිමාසර
 - පඤ්චායතන ප්‍රාසාද පරිමාසර

සුවිසල් පර්වත ඇසුරුකොට ගෙන ඉදිකරන ලද පරිමාසර
- ප්‍රාසාද පරිමාසර දිගින් වැඩි පළලින් අඩු ආයතනවතුරප්‍රාකාර හැඩයේ සැලැසුම මුල්කර ගනිමින් ඉදිකරන ලද්දක් බව හා දිගැටි හැඩයක් පෙන්නුම් කිරීම මෙහි විශේෂ ලක්ෂණය වන බව

ගෙඩිගේ සම්ප්‍රදාය

- ගන්ධකුටි සම්ප්‍රදායේ දියුණු අවස්ථාව ගෙඩිගේ සම්ප්‍රදාය ලෙස හැඳින්වෙන බව හා පාලියේ දී එය ගිඤ්ජකාවසථ නමින් හඳුන්වා ඇති බව
- වහලය ද ඇතුළත් ව සමස්ත ගොඩනැගිල්ල ම ගඩොලින් නිර්මාණය කර තිබීම මෙහි විශේෂ ලක්ෂණයක් බව
- ගෙඩිගේ ගොඩනැගිල්ල ගර්භසරය, අත්තරාලය සහ ද්වාර මණ්ඩපයකින් ද බොකු වහලක් හා ආරුක්කු සහිත දොරටුවලින් සමන්විත බව

- බිම් සැලසුමේ අත්තිරැල්ල සහ ඇවිත්ගැනීමේ දින අඩු වැඩි කිරීම, තැන්පත් කෙරෙන ප්‍රතිභාවේ ලක්ෂණ සිදුකරන ලද බව හා මෙම නිර්මාණයේ අරමුණ අනුරූපව ප්‍රයෝජන අගනාගෙන් සිට පිහිටිත්තට ඇති බව
- පොළොන්නරුව දූපාරාමය, ලංකාතිලක විහාරය, ජේතවනාරාමය හෙවත් තිවංක පිළිම ගෙය හා මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ තාලන්දා ගෙවිණේ මේ වර්ෂයට අයත් වන බව
- මෙම ප්‍රධාන පරිමාණ වර්ගවලට අමතර ව ලෙන් විහාර හා වැම්පිට විහාර යනුවෙන් තවත් ප්‍රතිභාවාන විශේෂ දෙකක් දැක්වෙන නැඟි බව

(3) මුරගල

- පූජනීය හා රාජකීය ගොඩනැගිලි දොරටුවල දෙපස කොරවක්ගලට ඉදිරියෙන් පිහිටුවා ඇති ගල්පුවරු මුරගල නමින් හැඳින්වෙන බව
- මුරගලෙහි ඉහළ කොත් විසිතුරු කැටයම් නැඩගන්වා ඇති බව හා ඇතැම් මුරගල්වල මුදුනේ ගැටියක් දක්වා ඇති බව
- මුරගල් කැටයම් සහිත හා කැටයම් රහිත යනුවෙන් අකාර දෙකකට වර්ග කළ හැකි බව
- මුරගලේ ප්‍රභවය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන මත දෙකක් ඉදිරිපත් වී ඇති බව
 - කොරවක්ගල ඉදිරියට ලිස්සා ඒම වැළැක්වීමට ඉදිරියෙන් සවිකරන ලද කුඤ්ඤගල බව
 - පූජනීය හෝ රාජකීය ගොඩනැගිල්ලක ගාමිනිරත්නය, දොරටුවල අංගසම්පූර්ණ බව හා අලංකාරය සඳහා ඉදිකරන ලද්දක් බව
- මුරගලේ විකාශය සම්බන්ධයෙන් මනාවාරය වන්දා වික්‍රමගමගේ, ඩී. ඩී. දේවේන්ද්‍ර වැනි විද්වතුන් කරුණු ඉදිරිපත් කර ඇති බව
- මුරගලෙහි කැටයම් සංකීර්ණ වීමේදී ඊට පෙර පැවති ශංඛ හා පද්ම රූප ඉවත් වී ඒ වෙනුවට සතුවරම් දෙවිවරුන්ගේ රූප මුරගලට එකතු වී ඇති බව හා අවසන් විකාශ අවස්ථාවේ දී දිසාපාලක රූපයට මතර තොරණ එකතු වී ඇති බව
- කලාත්මක නිමාව අතින් උසස් ම මුරගල අභයගිරි විහාරයේ රත්නප්‍රාසාදයේ ඇති මුරගල බව

(4) කොරවක්ගල

- ගොඩනැගිල්ලකට පිවිසීමට ඇති පියගැට පෙළට දෙපසින් මුරගලට පිටුපසින් පිහිටුවා ඇති අලංකාර ගල් පුවරුව කොරවක්ගල නමින් හැඳින්වෙන බව
- චුල්ලවග්ගපාළියේ සේනාසන ඉදිකිරීම පිළිබඳ ව කරුණු දක්වන කැත අත්වැට් යෙදීම අනුමත කර ඇති බව
- ඉන්දියාවේ සාංචි හා භාරුත් ස්තූපවල මාලකවලට නැගීම සඳහා ගරාදි වැටක් භාවිත කර ඇති බව
- කොරවක්ගල පඩි පේළි නොවිසිරී තබා ගැනීමට භාවිත කරන ලද ආධාර බැම්මක් වශයෙන් හා දොරටුවට අලංකාරයක් ගෙන දෙන්නක් වශයෙන් යොදාගෙන ඇති බව

- කොරවත්තල විකාශයේ අවස්ථා පිළිබඳ ඇත්ත කොටස් වර්ග විකුණාමත් කර සේනා මණ්ඩපාලනයක යන විද්වතුන් විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති බව
- අනුරාධපුර යුගයේ නිර්මාණය කර ඇති බොහෝ කොරවත්තලවල මූලය මත ප්‍රධානීන් නිකුත් වන ලියවිලික විලාසය යොග්‍ය තිබෙන බව
- කොරවත්තල විකාශය වන විට එහි පිටත මිත්තියේ පුළුල්කලක, හත්තර් රූප (ඇත්ත කර සිත රූප), වාමන රූප ඇතුළත් කර ඇති බව
- පොළොන්නරු යුගයේ නිර්මාණය කරන ලද කොරවත්තල හා විට පෙර යුගයේ කොරවත්තල අතර විශාල වෙනසක් දැකගත හොඳ ඇති බව
- පොළොන්නරු යුගයේ සිට මෙම කලා අංශයට හත්තර් රූප යොදා ඇති බව

(ලකුණු 05x2=10)

ලකුණු - 5 12
 කොරවත්තල විකාශයේ හොඳ ලකුණු මාරුකළා.

PAST PAPERS
 WIKI

WWW.PastPapers.WIKI

Past Papers Wiki - Most Extensive Wikipedia of Past Papers!